ÉLETÜNK

XXVIII. évf. 2. szám (28. Jahrg. Nr. 2.) Az európai magyar katolikusok lapja 1996 február.

Kereszténység pajzsa és végvára

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR KÖRLEVELE A HONFOGLALÁS 1100. ÉVFORDULÓJÁRA

Ebben az esztendőben emlékezik magyar népünk arra a kiemelkedő történelmi eseményre, amikor őseink ezeregyszáz évvel ezelőtt bejöttek a Kárpát-medencébe, ahol a gondviselő Isten jóságából szép hazát nyertek. Ezt a földet egy évszázad alatt hazává és országgá formálták, majd zivataros századokon át védelmezték. Őseink mindig abban a meggyőződésben éltek, hogy Magyarország a keresztény Európa pajzsa és végvára.

Népünk a gondviselő Isten ajándékának és áldásának tekintette hazáját. A honfoglalás évtizedeiben ez a föld olyan terület volt, ahol más népek nem tudtak tartósan megmaradni és államot alapítani. A magyarok pedig megélhetést és megnyugvást találtak itt. Nem hatalmas hadjáratok vérveszteséges csatáiban foglalták el ezt a földet, hanem békésen együtt éltek és keveredtek az itt maradt lakossággal. Ekkor formálódott a magyarság más népeket befogadó nemzetté és ez végigkísérte egész történelmünket.

A gondviselő Isten művét ismerhetjük fel abban is, hogy az ősök szokásaihoz ragaszkodó nép hitvilága és erkölcsi érzéke közel állt az evangéliumi tanításhoz. A magyarok lelkét, mint jó földet, már előkészítette az evangélium magvetésének befogadására az egy isten hitre mutató vallásosság, a családi élet erkölcseinek megbecsülése, a bűntudat és bűnbánat lelkiismeretet alakító ereje. A Kárpátok felé vándorló őseink kapcsolatba kerültek a bizánci kereszténységgel, amelynek jelenlétét megtapasztalták új hazájukban is. A magyarok szívéhez rövid idő alatt utat talált a krisztusi tanítás. Ősi imáink kifejezésvilága, a faragások, a díszítések motívumai, és a kereszténység előtti kultúránk más elemei tovább éltek az új hitben, és gazdagították a vallásosságot.

A magyarok letelepedését segítette az európai népek mélységes válsága is. Kelet és nyugat keresztényei között szakadás támadt. Róma és a pápaság politikai krízisektől szenvedett, Nagy Károly keresztény birodalma szakadozott. A történelem Ura nagy megrázkódtatások között készítette elő a nyugtalan Európa megújulását. A keresztény nemzetek vallási megtisztulása az új nemzetek Krisztus hitére való megtérése ebben az évszázadban vajúdott és született meg. E folyamatban lett a kalandozó magyar nemzetségekből országot alapító keresztény nemzet. A magyar nép megtérése hozzájárult Európa békéjéhez, megújulásához és rendjének megszilárdításához.

A magyar honfoglalás és letelepedés ideje egész Európa evangelizációjának nagy korszakához tartozik. A földrész egysége, népeink egymást elfogadása ebben a misszióban született meg. A magyarság Európa népeinek családtagja lett, elfogadott testvérnép, amely más népekkel való kapcsolatait éppen kereszténysége által tudta megszilárdítani. Ami a honfoglalással elkezdődött, azt egy évszázaddal később Szent István királyunk fejezte be, aki országot szervezett, egyházmegyéket alapított, szerzetesek telepített le.

Amikor a honfoglalásra emlékezünk, szeretett híveink emlékezetébe idézzük azokat az eseményeket, amelyek során a gondviselő Isten a kereszténység felvételére és az Anyaszentegyház közösségébe vezette őseinket. Ma, ezer év múltán hasonlóak a feladataink. Kereszténységünknek meg kell újulnia, hogy meggyőzően hirdethessük az evangéliumot. Szentatyánk, II. János Pál pápa ezért sürgeti Európa újraevangelizálását.

Egykor a honfoglaló magyarok közé bátor és áldozatos misszionáriusok érkeztek. Ma arra van szükség, hogy a magyar keresztények – papok, szerzetesek és világiak – bátor tanúságtétellel segítsenek mindenkit, aki hazánk polgára és vendége, vagy aki itt talál menedéket. Megújult élettel mutassuk meg nekik a krisztusi élet gazdagságát, hogy jövőjük és üdvösségük érdekében ők is felismerjék és elfogadják azt. Nemzetünk történelme és mai keresztény küldetésünk egyaránt erre kötelez minket. Isten áldása és a magyarok Nagyasszonyának közbenjárása segítsen mindannyiunkat, hogy magyar népünk újraevangelizálásán eredményesen munkálkodhassunk. Ezekkel a gondolatokkal köszöntjük a jubileumi év első napján kedves híveinket.

MK

A PÁPA TERVEZETT MAGYARORSZÁGI LÁTOGATÁSÁRÓL

A Vatikánban megerősítették a Szentatya magyarországi látogatásának tényét s a látogatást előkészítő bizottság már két ülést is tartott .A bizottság elnöke a magyar kormány részéről Tabajdi Csaba, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, ügyvezető elnöke pedig Platthy Iván művelődésügyi c. államtitkár. A másfélnapos vizit során a pápa résztvesz a pannonhalmi főapátságban rendezendő millecentenáriumi ünnepségeken, Győrött pedig találkozik a Magyar Püspöki Karral. *VR*

TE GYŐZZ LE

Te győzz le engem, éjszaka!
Sötétben úszó és laza
hullámaidba lépek.
Tünődve benned görgetik
fakó szívüknek terheit
a hallgatag szegények.

A foszladó világ felett
te változó és mégis egy,
szelíd, örök vigasz vagy;
elomlik minden kívüled,
mit lágy erőszakod kivet,
elomlik és kihamvad.

De élsz te, s égve hirdetik
hatalmad csillagképeid,
ez ősi, néma ábrák:
akár az első angyalok,
belőled jöttem és vagyok,
ragadj magadba, járj át!

Feledd a hűtlenségemet,
legyőzhetetlen kényszerek
vezetnek vissza hozzád:
folyam légy, s rajta én a hab.
fogadd be tékozló fiad,
komor, sötét mennyország.

Pilinszky János (1921–1981)

MAGYAR PÜSPÖK KÁRPÁTALJÁN

A nagy örömhírt december 9-én tette közzé a Szentszék, hogy II. János Pál pápa a 44 éves Majnek Jenő Antal ferences atyát, a nagyszőllősi kolostor házfőnökét, a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság segédpüspökévé nevezte ki, és Vízkereszt ünnepén Rómában szentelte püspökké további 9 európai, egy afrikai és három latin-amerikai püspökkel együtt. Vasárnap, január 14-én folyt le Munkácson, amely a szatmári egyházmegyéből leválasztott kárpátaljai Apostoli Kormányzóság székhelye, Majnek püspök beiktatása. A szertartáson jelen volt *Antonio Franco* kievi nuncius, aki egyben a kárpátaljai Apostoli Kormányzóság főpásztora és mintegy 15 püspök, köztük *Paskai László* bíboros prímás, *Seregély István* egri érsek, a Magyar Püspöki Kar elnöke segédpüspökeivel: *Kovács Endrével* és *Márffy Gyulával, Bosák Nándor* debrecen-nyíregyházi püspök, valamint Ukrajna latin és görög szertartású püspöki karának számos képviselője. Az ünnepi szentmisét további 25 pap mondta együtt Kárpátaljáról és Magyarországról az új magyar püspökkel. A székesegyház zsúfolásig megtelt főként magyar ajkú hívekkel: senki sem akarta elmulasztani ezt a nemcsak a katolikus egyház, hanem főként a kárpátaljai magyarság számára történelmi fontosságú eseményt. Könnyekig meghatottan énekelte a hívősereg a szentmise végén: „Boldogasszony anyánk, régi nagy Pátronánk . . . ”

ÚJ FŐTITKÁR A NEMZETKÖZI KARITÁSZ ÉLÉN

A Caritas Internacionalis Végrehajtó Bizottsága, múltév novemberi ülésén Rómában, új főtitkárt választott a francia *Luc Trouillard* személyében, aki a távozó svájci Gerhard Meier örökét foglalja el. A Karitász világszervezetének új vezetője 53 éves. 1981-ben került a francia Karitászhoz, ahol a külföldi osztály igazgatójaként működött, mielőtt — mintegy 10 esztendeje — a Caritas Europa főtitkárává választották. *Luc Trouillard* a magyarok nagy barátja. Többször járt Magyarországon. Az ő kezdeményezésére és szervezésében tartotta Budapesten, 1992-ben, konferenciáját a Caritas Europa,

Jelenleg a világ 168 országában működik Karitász szervezet.

Imaszándékok

A SZENTATYA SZÁNDÉKAI FEBRUÁRRA

1.

Imádkozzunk: az orvosi tudomány hűséges maradjon magasfokú emberi megbízatásához.

Az emberiség kezdetén az első tapasztalatokhoz tartozott a felfedezés: valamely eszközzel megkönnyebbíthetem életemet, meghosszabbíthatom kezemet. . . . Második tapasztalatként hamarosan elnyerte az ember: a felfedezett tárgyat rosszra is felhasználhatom, visszaélhetek vele.

Évszázadokon keresztül fejlődött a gyógyítás tudománya, az orvostudomány. Fő célja a rászoruló betegek gyógyítása. A felfedezett újabb lehetőségek bőséges teret nyitnak visszaélésekre a legkülönfélébb területeken. A génkutatásnál lehetővé válik a génmanipuláció. Véletlenül is keletkezhetnek károk, amelyek csak később derülnek majd ki. Fokozatosabban veszélyes a rosszindulatú fejlődés, aminek káros, ma még felmérhetetlen következményei beláthatatlanok. Így a védekezés ellene lehetetlen.

Ezért nagy a felelőssége a tudományos kutatóknak, az orvosi tudomány művelőinek is. Csatlakozzunk a Szentatya imáihoz, hogy Isten segítségével — ami emberi tevékenységben is megnyilvánulhat — a kutatók magas etikai színvonalon, erős, megtántorithatatlan felelősségtudattal végezzék munkájukat. Legyen bátorságuk és erejük ellene mondani akár financiális, akár romboló, vagy más kísértéseknek.

2.

Imádkozzunk: hogy a „Betegek világnapja” indítsa a betegeket fájdalmaik felajánlására, ezáltal részt vehetnek Jézus megváltási művében.

Mindig kérdése volt az egyes embereknek, honnan jön és miért lép fel a szenvedés? A kérdés akkor erősödött aktuálissá, ha valaki saját testén-lelkén érezte a szenvedést . . . Sokan nem tudnak betegségükön segíteni, gyakran az orvosok sem képesek meggyógyítani. Ezért el kell szenvedniök a fájdalmakat.

A szenvedésnek több forrása van: valamelyik testi szerv felmondja a szolgálatot, megbetegszik. Ez fájdalommal jár. Baleset, szerencsétlenség is okozhat fájdalmakat. Természeti katasztrófák megcsonkíthatnak embereket — ha életben maradtak. Sokkal gyakoribb eset, hogy az emberek egymásnak okoznak szenvedést. Testit és lelkit, egyaránt. Az ember hajlamos lázadásra, még Isten ellen is: „Miért kell nekem ezt elszenvednem, miért nem védtél meg?”

Jézus értelmet ad a szenvedésnek: ezáltal váltja meg a világot és békíti ki Istent az emberiséggel. Visszaszerzi az

(Folytatás a 2. oldalon.)

Február - böjtelő hava

Február hónap régi magyar neve böjtelő hava. melybe vagy rövidebb, vagy hosszabb ideig belenyúlik a farsang. A farsang utoljáról értesít egy érdekes követi jelentés, melyet I. Ferdinándnak írtak a fényes portáról: „A keresztények az év bizonyos részében megtébolyodnak, csak miután valami csodálatos erejű port hintenek a fejükre, akkor térnek józan eszükhöz". Ez a rövid, ám találó megjegyzés összefoglalja a farsang három utolsó napját, amely átvezet a nagyböjti szent idő kezdetéhez, a Hamvazószerdához.

A farsangot nevezik karneválnak is. Ezt a nevet abból származtatják, hogy az egykori igen szigorú böjti fegyelem értelmében búcsút kellett mondani a húsnak (carne vale), vele együtt a húsféléknek is a halat kivéve, s az állati fehérjéknek. A magyar „húshagyó" napok elnevezés is erre vall. A karnevál kifejezés valójában antik pogány maradvány, ugyanis a bor és mámor istenének, Dionysusnak kicsapongó körmenetein hajót húztak egy kocsin (carris navalis), ebből a szokásból származik a karnevál, csak úgy mint a napjainkban is tomboló mulatságok. Elég itt a Rio de Janeiro-i vagy a velencei közismert látványosságokra gondolnunk.

A természetben most folyik a tél és a tavasz közti utolsó nagy küzdelem, de már észrevehetően hosszabbodnak a napok, a hó alól pedig kidugják fehér bóbitás fejüket a kis hóvirágok, az új élet első hírnökei. Botticelli remekműve, a Vénusz születése címen ismert „prima vera", a reneszánsz jellegzetes reprezentánsa, voltaképpen arra a „vitae nuova"-ra utal, melyről Dante énekel. Ez a tavasz ígérete a természetben és a lélekben egyaránt. A nagyböjt kegyelmi időszaka kipattantja a lélek csírákat, majd bontakozik az új, a szebb élet mennyek számára nyíló virágaival. A Hamvazószerda szürke, mégis jeles napján az előző év Virágvasárnapján szentelt pálma illetve barkaágakból származó hamuval írják homlokunkra a kereszt jelét, tehát a húsvéti győzelem és diadal szimboluma mélységesen utal a megváltás szentségi katarzisára, mivel az igaz bűnbánat útja a Táborhegy allelujás csúcsára vezet.

II. Orbán pápa immár ezer esztendeje rendelte el, hogy ilyenkor papokat és világiakat egyaránt, szentelt hamuval hintsenek meg e szavak kíséretében: „Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris — Emlékezzél meg ember, hogy porból vagy és visszatérsz a porba". Az ősbűn elkövetése után ez volt az első szava a Teremtőnek Ádámhoz, a megváltás nagy órájában pedig a keresztfán haldokló új Ádámhoz, Krisztushoz, a vétkeit töredelmesen megbánó teremtmény könyörgése a Jobb Lator személyében visszafordítja az isteni mementót: „Emlékezzél meg rólam Uram, midőn országodba jutsz". Az egyetlen kálváriai keresztáldozat megjelenítésekor a szentmisén ismét emlékeztetjük Urunkat, mi, akik az utolsó vacsorát az Ő emlékezetére cselekedjük, hogy soha el ne felejtsük önfeláldozó szeretetét, s Ő se feledkezzék meg rólunk, valamint élő és meghalt szeretteinkről.

Szilárdfy Zoltán (Budapest)

Olvassuk együtt a katekizmust!

Az ötödik parancsolat volt a legutóbbi beszélgetésünk témája, — szép napsütéses téli délutánon, forró kávét kortyolgatva, meghitt családi légkörben... A téma súlyosságának nem ez felelne meg, — jegyezte meg valaki. De mi van a fejekben és a szívekben? Vajjon a szobánkban — szívünkben nem foglalta-e el az első helyet a napi televízió a maga „gyilkos adásaival", — tették hozzá egyszerre többen.

Kerestük a megoldásokat: beszélgetőtársaim elmondták az emberi gondolkodás mindenki által ismert gyakorlati elveit, én pedig a Katekizmussal válaszoltam.

Az első olyannyira fájdalmas mai probléma: a *terhességmegszakítás*. (Ennek emberi problematikáját nem szükséges leírnom, mindenki ismeri. Azt is, hogy a támadások középpontja maga a pápa). „Az Egyház az első századtól kezdve hangsúlyozta minden erőszakos terhességmegszakítás erkölcsi rossz voltát. Ez a tanítás nem változott. Változatlan marad." (2271)

A következő probléma, az *eutanázia* amelyet oly szépen — humanisztikusan — fogalmaznak meg: ne engedjük szenvedni, vessünk véget a beteg hosszas haláltusájának... „Súlyosan ellenkezik az emberi természet méltóságával és Teremtőjének, az élő Istennek tiszteletével.." (2278) Erre és az öngyilkosság problémájára is világosan egyértelmű választ ad a katekizmus: „Az Isten által ránk bízott életnek felügyelői és nem birtokosai vagyunk. Nem rendelkezünk vele." (2280)

Ennek a tanításnak a megokolását már a bevezetőben hozza a Katekizmus: „Az emberi élet szent, mert kezdettől fogva Isten teremtő cselekedetét hordozza és különleges kapcsolatban marad Teremtőjével, mint egyetlen céljával. Egyedül Isten az élet ura, annak kezdetétől egészen a végéig: senki és semmilyen körülmények között nem tulajdoníthatja magának a jogot, hogy közvetlenül ártatlan életet pusztítson el." (2258)

Az Egyház tanítása akkor „nem marad", ha hiszünk a Teremtő Istenben, aki életünk célja: az életet az örök élet valóságában szemléljük, nem pedig az előttünk vergődő, haldokló jelen pillanatában, „ami halálosan komoly minden embernek" és letesszük előtte „emberi fegyvereinket". Az utolsó kifejezésen a következőt értette beszélgetőtársunk: ha ott már csak Isten segíhet, akkor ott már csak Isten és a menni készülő embertestvérünk lehet...

Több órás beszélgetésünket mindenképp igyekeztünk olyan témával befejezni, ami „feldob" bennünket. Így állapodtunk meg a *béke megőrzésénél*. Kedvünk teljesen alábbhagyott, amikor felolvastam a következő mondatot: „Emlékeztetve a szabályra: Ne ölj, Úrunk a szív békéjét kéri és elutasítja a gyilkos harag és gyűlölet erkölcstelenséget." (2302) — Már nekünk semmit sem szabad? — fakadt ki valaki. Dehogynem: a béke munkásaivá szabad lennünk. Amíg a harag és gyűlölet, a belső rendetlenség, nyugtalanság, az igazságtalanság műve és a szeretetlenség hatása uralkodik, addig a keresztény ember ennek épp az ellenkezőjére hivatott, — természetes annak erejében, aki erre meghívta. Ezért imádkozunk a szív krisztusi békéjéért minden szentmisében: „Adj nekünk békét".

„De ha egyszer harag és gyűlölet van a szivemben, amit nem tudok kitépni, — és jogosnak érzek..." — volt az általános panasz. Meg kell különböztetnünk az érzést és a szívet: az utóbbiból Jézus kiveszi a töredelmes szentgyónásban, ami az érzelmeinkben megmaradhat még egy ideig. A keresztény ember nem él együtt a gyűlölettel és haraggal, mivel annak minden felindulását az Urnak adja, aki a „Béke Fejedelme", békéjének előképe és gyümölcse. Keresztjének vére által „egy testben... az ellenségeskedést megszüntette", kibékítette az embereket Istennel és Egyházát az emberi nem egységének és a saját, Istennel való egyesülésének szentségévé tette. „Jézus a mi békességünk és Ő maga mondja: Boldogok a békességben élők". (2305)

Szabó József (Offenbach)

A romániai felekezeti és anyanyelvi iskolákért

A Romániai Magyar Keresztény Egyházak Előljáróinak Állandó Értekezlete Budapesten tartott legutóbbi rendkívüli tanácskozásán a romániai felekezeti és anyanyelvi oktatással és az elkobzott egyházi javakkal kapcsolatban határozott állásfoglalást tett közzé. Az ökuménia szellemében fogant, három fejezetbe foglalt dokumentumból idézünk néhány részt.

1. Egyházaink mélységes aggodalmuknak adnak kifejezést az új romániai Tanügyi Törvény nemzeti kisebbségeket és híveket sújtó, egyházi autonómiájukat sértő rendelkezései miatt, mely autonómiát mind az egyes egyházak törvényei, mind Románia alkotmánya előírja. Meggyőződésünk, hogy az anyanyelvű tanuláshoz való jog Istentől kapott — demokratikus — szabadság, mely semmilyen körülmények között és senki által nem korlátozható. Egyetlen parlamentnek sem áll jogában jogfosztó törvényeket hozni. A Tanügyi Törvény olyan jogokat sért, melyek egyházainkat, híveinket és híveink nemzeti közösségét alapvető demokratikus emberi és kisebbségi jogaik alapján illetik meg.

2. A kommunista diktatúra a romániai történelmi — köztük a magyar anyanyelvű — egyházakat több évszázados múltra visszatekintő oktatási intézményektől fosztotta meg. Az 1948-as vonatkozó törvényhatározat egyházaink 1300, túlnyomó többségében magyar tannyelvű iskoláját államosította és szüntette meg. ... Az új tanügyi jogszabály annak a lehetőségét is eleve kizárja, hogy a volt iskolai ingatlanok visszakerüljenek eredeti tulajdonosaiknak és újra helyreálljon a teljes jogú egyházi-felekezeti iskolarendszer.

3. Az oktatási intézményeken túlmenően Egyházaink nyomatékosan kérik, hogy a román állam juttassa vissza birtokukba mindazokat az ingó- és ingatlan javakat, melyeket az elmúlt ötven esztendőben, önkényesen elkoboztak tőlünk... Öt évvel az 1989-es változások után, a volt kommunista országok közül Románia az egyetlen, amely törvényes uton még nem rendezte a volt egyházi ingatlanok visszaszolgáltatásának a kérdését... A mintegy kétmilliós romániai magyarságot magukba foglaló keresztény egyházaink 1989 óta megszakítás nélkül vívják közös küzdelmüket; hagyományaiknak megfelelően és az ökuménia szellemében továbbra is hivatásuknak tekintik annak vállalását.

A bukaresti keltezésű (1995 október 12) nyilatkozatot a Romániai Magyar Egyházak (római katolikus, evangélikus, református és unitárius) legfőbb előljáróí valamennyien aláírták. *MK*

Püskökkari levél Szlovákiába

A nyelvtörvény ügyében

Seregély István, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke a szlovákiai nyelvtörvény ügyében levelet intézett a Szlovák Katolikus Püspöki Konferenciához, amelyet Rómába, az Apostoli Szentszékhez is eljuttatott.

A dokumentum leszögezi: „Komoly nyugtalansággal tölt el bennünket az a tény, hogy ez a törvény az élet legtöbb területén lehetetlenné teszi vagy erősen korlátozza — még a tisztán nemzetiségi falvakban is — a kisebbségek nyelveinek használatát, és emellett rendekezéseit kiterjeszti a lakosságnak szóló egyházi okiratokra is (...) A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai bizalommal és kollegiális felelősséggel kérik a szlovák katolikus Püspöki Testvéreiket, hogy — az állam és az egyház szétválasztásának elve alapján — tegyenek meg mindent, hogy a Szlovák Köztársaság területén élő különböző nemzeti kisebbségek — közöttük a magyar kisebbség — tagjai vallásukat továbbra is nemzetiségük nyelvén gyakorolhassák és közösségi istentiszteleteiket saját nyelvükön végezhessék.

Meggyőződésünk, hogy a Szlovák Katolikus Püspöki Konferencia tagjai is tudatában vannak annak, hogy a II. vatikáni zsinat minden nemzet nyelvét liturgikus nyelv rangjára emelte. Katolikus egyházunk tanításával és szentatyánknak, II. János Pál pápának a nemzeti kisebbségek védelmében hozott rendelkezéseivel teljes mértékben ellenkezne, ha a Szlovákiában élő magyar nemzetiségű katolikus híveket arra kényszerítenék, hogy ne anyanyelvükön kössenek házasságot, ne anyanyelvükön kereszteltessék meg gyermekeiket vagy temetésüket ne magyar nyelven végezzék" — tartalmazza többek között a levél. *MTI*

POSZTKOMMUNISTA VÁLASZTÁSI GYŐZELMEK

A lezajlott lengyel és orosz választások után az Osservatore Romano az ún. posztkommunisták „több mint abszolút hatalmáról" ír. A Vatikáni Rádió kommentátora meg úgy véli, hogy nagyon feszült lesz az új lengyel elnök és a katolikus egyház kapcsolata, mivel a lengyel baloldal minden bizonnyal revánsot akar venni a katolikus oldalon. Még élesebb hangot üt meg a francia „Figaro" vezércikke. Eszerint a lengyel választók csapást mértek arra az új Európára, amely a berlini fal romjain próbált kialakulni. Sőt „félő, hogy az Európai Unió, illetve a NATO nem fog sietni Lengyelország és az egykori Varsói Szövetség országainak befogadásával, amelyeket megkísért a lengyel példa követésének gondolata". — Fejtő Ferenc arra figyelmeztet, hogy míg a lengyel és a magyar volt kommunisták — elfogadva a szociáldemokrata ideológiát — még élvezik a Nyugat bizalmát, ugyanerről a bizalomról már nem lehet beszélni a Szlovákiában, Romániában, Bulgáriában, — és még kevésbé az Ukrajnában hatalomra került volt kommunisták esetében. *MK*

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás az első oldalról.)

istengyermekséget, amely elveszett az ősbűn által. Az egyes embernek azonban Jézus szenvedéséhez hozzá kell tenni a maga részét, ezáltal vehet részt a megváltás művében. Ha felajánlja Istennek. A szenvedés tisztít és összeköt Jézussal. Aki csak pörlekedik Istennel, annak szenvedése kínlódás lesz és értékét veszti... Megfosztja magát Isten segítő kegyelmétől is, amely lélekben erősít a sszenvedések viselésére.

Fejős Ottó

SÓLYMOS SZILVESZTER OSB (Pannonhalma):

MONS SACER — A SZENT HEGY

II. rész: AZ EZERÉVES PANNONHALMA SZELLEME

Pannonhalma alapításánál szentek állanak: a Regulát adó Szent Benedek, az alapító Szent István, és a védőszent Márton. A hármuk tisztelete és szelleme — hol erőteljesebben, hol meghalványodottan, — átszövi a monostor életét.

Benedek eszménye az ősegyház keresztény közössége volt a maga radikális Krisztus-követésével. Reguláját a cenobiták, a közösségi életre vállalkozó istenkeresők számára írja, akik Isten dícséretében, kemény munkában és krisztusi életalakításban töltik napjaikat. Benedek külön apostoli munkaterületről nem beszél, tanítványai elsősorban létükkel, példájukkal világoskodtak. A középkorban azonban már természetszerűen kínálkozott a misszionálás gondolata, és ez az első magyarországi bencések számára is természetes feladat volt: egész szívvel beálltak Szent István térítő munkájába. Csak utalunk arra, hogy Szent István kívánságára Mór pannonhalmi apát pécsi püspök lett, és Szent Gellért csanádi kolostorába Pannonhalma négy szerzetest küldött.

Szent Mártont, az első nem vértanú szentet maga Szent Benedek is tisztelte, cassinoi anyakolostora templomában oltárt emelt neki. A magyar bencések ősi hagyománya azt tartja, hogy Márton, római katonatiszt gyermekeként, a hegy alatti táborban született, és hogy az ifjú Márton a hegyre járt fel imádkozni. A monostor neve az egész középkorban: „Monasterium Sancti Martini de Sacro Monte Pannonie"; a Pannonhalma nevet a 19. század elején vette fel.

Szent István, az alapító személye mindig erőteljesen élt a Hegyen. Az altemplomban lévő „Szent István széke" a szent király emlékének, jelenlétének jelzése. Augusztus 20-a minden korban a zarándokok tömegeit vonzotta a szent király által alapított monostorba. A Szent Jobb pedig eddig háromszor kereste fel az első szerzetesek utódait: 1771-ben, amikor először Mária Terézia Raguzából megszerezte és Budára vitette; 1939-ben a Szent István év alkalmából és 1988-ban halála 950. évfordulóján. Bízunk abban, hogy a szent királynak ereklyéje, amelyet a jelenlegi főapát, Várszegi Asztrik még mint perjel 1989-ben Dubrovnikból hozott, a Millénium évében kiemelkedő helyet kap a bazilikában, és Szent István megújuló tiszteletének lesz forrása.

Ezen hármas, szellemet és lelkiséget adó alapítónak eleven emlékéül hadd idézzünk a jezsuita Csete Istvánnak, 1754-ben Pannonhalmán, Szent Márton ünnepén tartott beszédéből.

„Szent István Magyar-Országba behozza azt a szerzetes rendet, a kit fundált Sz. Benedek Apát-Ur: ... Pannonia hegyén Kalastromot Sz. Benedeknek, Basilikát Sz. Márton tiszteletire rakat Királyi költségekkel; hogy ott az Isten neve örökké áldassék és magasztaltassék az ő ditsősége, a ki szent István első apostoli Királyunknak adott azu égből szerentsét és Victoriát Szt. Márton által; és ez, mint Hazánkból s vérünkből származott Szent, tovább is közöttünk lakjék, az egész országért esedezzen, ... tanitsa a Magyarokat nem Attilával rontani, hanem Sz. Mártonnal irgalmasságot cselekedni, hogy az egész ország viszont Istentől irgalmasságot nyerjen."

Pannonhalma szerzetesi életének közvetlen emlékei a középkorból nem maradtak fenn: a Levéltár fontos jogi aktusok emlékét őrzi, nem imádságos és hivatásuknak élő szerzetesek életét, ősi misekönyveink mind veszendőbe mentek, elsősorban a török idők létbizonytalanságában. A mohácsi vész előtti ígéretes belső megújulás egyik emléke a Tolnai Máté főapát által 1506-ban kinyomtatott breviárium, amelyik magyar szentjeinknek — köztük az azóta feledésbe ment zoborhegyi remetéknek — eleven kultuszát bizonyítja.

A barokk korban, 1639-ben újjáéledő és második alapítását megélő Pannonhalma keresi az élő folyamatosságot az ősi Szent Hegy szellemével. A 17. sz. végén Szent Benedek érmet veret, amelyen Szent Benedek és Skolasztika a Regulát —, mint a szerzetes élet szimbólumát a Magyarok Nagyasszonyának ajánlják fel. A monostor fennállásának 1701-ben ünnepelt hétszázadik évfordulója a kezdetekre irányítja a figyelmet, ahogy a kiadott szép metszetek és az emlékérem is tanúskodik erről: a Magyarok Nagyasszonya előtt egyik oldalon Szent Márton és Asztrik, a másikon Szent István és László alakja lebeg a tricollis, a hármas halom felett. A két oldal latin feliratának magyar fordítása:

A Pannonia szent Hegyén lévő Szent Benedek rendi kolostor 1001-ben alapíttatott és 1701 okt. 9-én ünnepelte hét évszázadát, mely pusztulásban és megújulásban telt el. Pannonia hegyeit már hét évszázada szabadságra vezetik (ti. a fenti szentek azzal, hogy megalapították, megvédték és gazdagították hét évszázadon át.

A PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
L. Rohbock metszete, 1857

Vagy ugyanebben az évszázadban a belső várkapun elhelyezett márványtábla ma a főapáti lakosztály frontján hirdeti az akkor élők hitét magyar hexameteres fordításban:

Nézd magyar! — ez Pannonia hármas halma, a szent Hegy!
Itt e helyen szent Márton gyakran imádta Urunkat.
Majd István a Vezér, itt rakta hitünknek alapját.
Rómából Asztrik meghozta a szent Koronánkat
S azt István a király a kereszttel hagyta minékünk,
Hogy majd ősi hitünk így éljen örökre a népben.

A 18. sz. nemcsak barokk építkezésekben jeleskedett, de a liturgia is gazdagodott, elevenen élt. Erről beszélnek többek között Mákóczy Imre bencés, régens chori, zenei szakember kézzel írt és rajzolt liturgikus könyvei, himnuszai, antifónái. Vagy a szentéletű Vajda Sámuel tihanyi apát könyve, aki „A mi Urunk Jézus Krisztusnak élete" címmel írta meg 3 kötetes Jézus életét.

Az 1802-es visszaállítással alapvetően megváltozott Pannonhalmának és a magyar bencéseknek életformája és a szellemi arculata is. Még a 18. században is az 1786-os feloszlatásig igazában Pannonhalma volt az egyetlen kolostor, és itt a szerzetesi hagyományok éltek. Ha a gyakorlati megvalósulás el is marad az eszmények mögött, a törekvés és alapbeállítottság a szerzetesi életre meg volt. Az iskolai munka kiszakította a rendtársakat ebből a közösségből. Valamiféle modell is hiányzott, hogyan élheti egy tanárikar közösségi szerzeteséletét. Ehhez jött a korszellem bomlasztó hatása. Így lassan a bencés tanár képe alakult ki a bencés szerzetes helyett. Ezt a változást jól kifejezi az 1830-as években készült tornyon látható mozaik: Szent István átadja a megbízást Anasztáz apátnak: PRAEDICATE!; a másik oldalon, 1802-ben I. Ferenc császár Novák Krizosztom akkori főapátnak az új hivatást jelentő DOCETE feladatot nyújtja.

A 19. század bencéseire jellemző a komolyan vett tanári munka, a lelkiismeretesség. A tanárok érdeklődése a szellemi munka felé fordul; kiemelkedő tudósok mellett számtalan tankönyvíró kerül ki a tanárok közül, a 19. század végétől pedig egyetemi szinten művelik a tudományt és a kultúrát jeles bencések (Erdélyi László, Klemm Antal, Bognár Cecil, Radó Polikárp, Blazovich Jákó stb.).

A 20. században, elsősorban a két világháború között ismét tudatosabban a szerzetesi eszmény felé is fordul az érdeklődés. Ugyanakkor a tanári munka mellett nagyobb teret kap a nevelés. Kiváló ifjúsági lelkipásztorok nevelődnek fel (pl. Szívós Donát, Mattyasovszky Kasszián). Az egész rendi közösség jobban kapcsolódik az egyház életébe: a saját plébániákon kívül vállalt lelkipásztori munkával, akár a liturgia területén (Szunyogh Xavér), vagy irodalmi munkássággal (Kühár Flóris). A bencés gondolat missziós jellegének munkásai az 1926-ban alakult Szent Benedek Leányai Társaság, mely az Alföld evangelizációjának célkitűzéseivel indul. A Bencés Diákszövetség az iskola végeztével is ápolni kívánja a bencés szellemet és az öreg diákok egymás közti kapcsolatát.

Az 1945-ös évek a rendi közösség egészét meglepő eredményességgel ösztö-

(Folytatás az 5. oldalon.)

Párizsi levél

Itt, a fények városában, megtalálható az egész világ és annak minden ellentmondása. Az erények bajnokai szoros egymás mellett élnek az erkölcstelenség megtestesítőivel. A különböző hagyományok összeütközése napirenden van. Mi keresztények itt kisebbségben vagyunk, társadalmi befolyásunkat már vagy 100 éve elvesztettük és földi arcunk egyre inkább afro-ázsiai megjelenésüvé válik. És mégis Krisztus Egyháza, mint só és kovász, él és dolgozik. Mint egykor a népvándorlás idején, az Egyház nyújt ma is útbaigazítást, biztosít folytonosságot Párizs kiöregedett lakósainak és az új hódítóinak. Az Egyházban nincs kultursokk és idegen probléma. A város 110 területi plébániája mellett 57 más nemzetiségű Misszió működik, köztük a magyar is. A külföldi katolikusok többségének ezek a Miszsiók az első kikötőjük, majd ugródeszkájuk. Párizsi Egyházunk hűen ragaszkodik ahhoz az őskeresztény hagyományhoz, miszerint az Egyházban nincsenek külföldiek, amelyre minden apostol utód is felesküszik, amikor a püspökszenteléskor megfogadja az idegenek befogadását. Nehézségek az egyházi kereten kívül jelentkeznek, különösen, ha a külföldi itt-tartózkodása illegális, de ennek orvoslására itt Franciaországban egyedül a laikus állam illetékes. II. János Pál pápa útbaigazítása azonbban ez esetben is világos: még nekik is van méltóságuk..

Molnár Ottó

LASSÚ SZÁRNYON

Uram, a két szárnyam nehéz,
hozzád emelkedni ma nem mer.
Ne bilincselj meg és ne bánts
nagy súlyoddal, a félelemmel.

Te nagy völgyedben ne legyek
énekre béna, hitre gyáva.
Úgy kapaszkodjam, Kéz, beléd,
mint kicsi koromban anyámba.

Hívott erőseid dalos
lakomáján mindig ne késsem.
Kapudtól ne térítsen el
utat veszítő szédülésem.

Viharszeles mélyed felett
meredekedet bízva járjam,
sziklafalon hajnalmadár,
örömpiros legyen a szárnyam.

És hogyha mégis hullanék
sugaradban vagy sűrű hóban,
sohasem látott arcodat
láthassam egyszer, zuhanóban.

Áprily Lajos (1887—1967)

Nem mindennapi templomi interjú

1976: BELON GELLÉRT KÉRDÉSEIRE BÁRDOS LAJOS VÁLASZOL

Fél esztendő különbséggel távoztak el közülünk a Musica Sacra Hungarica, illetve a Literatura Sacra Hungarica apostolai. Páratlan energiájú, lenyűgöző hatású, életükben már példaképpé magasztosult egyéniségek. A 87 évet élt Bárdos Lajos a legénekeltebb magyar komponista, Belon Gellért püspök, aki 76 esztendős korában lépett át a halhatatlanságba, a legtöbbet olvasott, mindig szívesen hallgatott kortárs- egyházi író, hitszónok. Kottafejekben, betűmilliókban hátrahagyott életművük hosszú időre meghatározó tényezője marad a bel- és külhoni keresztény szellemű magyar kultúrának . . .

E két ragyogó géniusszal kialakult kapcsolataim — sok száz pályatársaméhoz hasonlóan, nem csekély mértékben járultak hozzá emberi, művészi arculatom alakulásához . . . 20 év óta őrzök egy hangfelvételt, mely Jánoshalmán készült, ahol Belon Gellért apátplébánosként tevékenykedett. A zsúfolt templomban, — újjáélesztve a hajdani őskeresztény közösségek tanúságtevő hagyományait, — hitről, családról, művészetről vallott a kiváló zeneszerző, tudós, pedagógus és karnagy — a plébános-író kérdéseire válaszolva. Íme a nem mindennapi interjú 1976-ból. (I. M.)

Belon Gellért: Kedves jó Tanár Úr, kedves Lajos bácsi, a 77 esztendőt — hála Istennek — fiatalosan érted meg. Ezalatt a 77 év alatt sok minden történt. Töretlen volt azonban a hited. Úsztál dicsőségben, kaptál kitüntetéseket, hívtak erre, hívtak arra, egyben megmaradtál: a katolikus keresztény hitben. 77 év után szabad megkérdezni: érdemes volt-e kitartani az Úristen mellett és érdemes-e rendületlenül kapaszkodni az Ő szent kezébe?

Bárdos Lajos: Minél inkább telnek-múlnak az évek, és minél viharosabb éveken mentünk keresztül az utóbbi évtizedekben, annál inkább látom, hogy csak így volt érdemes. Mivel van ma tele a világ? Mindenfelé irígykedések, egymás elleni áskálódások, amiben mindenki csak rosszul jár, holott nagyon könnyen, nagyon egyszerűen megtanulható az a törvény, amit az Úr Jézus elénk szabott egyetlen egy szóban: a szeretetben. És nem kerül semmibe. Csak haszna van. Szeretetet igyekszünk árasztani magunk körül, akkor szeretetet kapunk vissza. Ez jó dolog, és így valamennyien együtt emelkedünk az Úristen felé. Nem okos ember, aki más utat választ.

B. G.: A szeretetről szóltál, Lajos bácsink. Mostan a család válságáról is beszélnek, a szeretetnek erről az ősi fészkéről, ősi forrásáról, és beszélnek a jövendő nemzedék válságáról. Te családot alapítottál, és emlékezetem szerint tizenhárom gyermeknek az édesapja lehettél. Hősi vállalkozás volt áldott emlékű feleségeddel együtt. Érdemes volt?

B. L.: Éppen ötven éve volt az eskövőnk, de akkor még nem volt kitalálva olyan szó, mint „családtervezés", meg mindenféle ilyen gyógyszer, meg olyan gyógyszer. Egyszerűen tudtuk azt, hogy egy ajándékot visszautasítani, az sértő az ajándékozóra nézve. Márpedig hogyha az Úristen életet küld nekünk ajándékba, akkor azt nem visszautasítani, hanem örömmel elfogadni kell. Csodálatos történetet tudnék megírni, ha egyszer időm lenne rá: minden egyes gyerek, mind a tizenhárom születés utólag valami nagyon kedvező életfordulatot hozott. Szegény, lehetetlen albérleti szobában kezdtük a házaséletünket. Jelentkezett, úton volt az első kisbaba. Az akkori lehetetlen lakásviszonyok között megkaptuk az első önálló lakást, a kisbaba már ott született meg. A második gyermek születésének a hírével együtt jött az üzenet, hogy a főiskolára kineveztek tanárnak. És így tovább. Minden egyes gyerek előbbre vitt az életúton anélkül, hogy előre számolgattunk volna, csupán elfogadtuk. Az bizonyos, hogy a gyermekneveléssel gond, baj, éjszakázás is jár, de tiszta számítás alapján mondhatom: mindig több az öröm, mint amennyi a gond volt. És az Úristen csodálatos ajándéka, hogy az emlékezőtehetségünk elfelejti a rosszat, mint egy fárasztó kirándulásnak a fáradalmait, és csak a szépre emlékezik vissza. A gyermekek nevelésével járó bajokat, gondokat rég elfelejtettük, és örömünk van az utódokban. És örömünk van abban, hogy a gyermekek mind nagyon szeretik egymást, segítik egymást. A tegnap született 38. unokával együtt most már az unokáknak a népes raja is benne van ebben a nagy öröm-családban, öröm-kertben. Csak azt kell mondani: érdemes volt ezt az utat követni, és nem visszautasítani az Úristen ajándékát, amivel megsértettük volna őt.

B. G.: Emlékszem rá, hogy Kalocsán voltál lent a száztagú énekkaroddal, a Székesegyházban koncertet adtatok, és utána, amikor ebédeltünk, akkor jött meg a távirat a 13. Bárdos születéséről. Még most is látom azt az örömteli villanást a szemedben, amivel a táviratot, az örömhírt bejelentetted. Áldjon meg a jó Isten érte!

Muzsikás emberségben töltötted az életedet. Kinőtted magad országos-, sőt világnagysággá ebben a dologban, és most is fáradhatatlanul, nyughatatlanul munkálod a templomi zenét is, meg az egyéb magyar zenét is. Érdemes muzsikáló embernek lenni?

B. L.: Sokszor elgondolkozom, hogy ha például valaki egy könyvből, egy imádságos- vagy énekes könyvből csak úgy csöndben magának olvasná: „A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek . . ."; már ez is szép, ez is lélekemelő dolog. Még több, hogy ha hangosan, közösen mondanánk együttesen. De micsoda varázslatos többlet az, amikor énekszóban mondjuk, és zeng a templom: „Ott talállak ó Szűzanya . . ."; akkor belesajog a szívünk, amit néma olvasás vagy a puszta szóban mondás soha el nem érhetne. Zenetudománnyal is foglalkozunk, kutatjuk a zene titkait, de erre nincs megfejtés: miért emel föl az énekelt szó sokkal magasabbra, mint a pusztán mondott szó. Persze, hogy öröm volt, — ha már az Úristen ezt a készséget, ezt az életvonalat jelölte ki számomra — látni, hogy az énekben boldogabbak, gazdagabbak lesznek az emberek,az éneklő sereg valahogyan jobban megtölti, szinte megemeli a templom hajóját fölfelé, vagy egy szűkebb körben, az énekkarban tökéletes jó családi szellem alakul ki. Egyformák vagyunk mind az énekben, igazi testvériség uralkodik, és merem állítani, — amit nem egy híres nagy emberről is olvashattunk, — hogy az énekhang mozdított meg benne valamit, és idegen útról az Isten-hit útjára terelte az illetőket. Énekes tapasztalataimban is — nem rögtön lemérhetően, — de akárhányszor kiderül, évek múlva mondja valaki: „Jaj, tanár úr, milyen jó volt, hogy akkor énekelhettünk ott, abban a kis templomban; onnantól kezdve más embernek éreztem magamat". Csodálatos, megfoghatatlan Úristen, Szentlélek adománya az ének. Szeressük, énekeljük buzgón, ahogy itt végtelenül jól esett hallani a jánoshalmai híveknek a közös énekét és az énekkarnak a művészi, tökéletes szép karénekét. Kinek mi adatott; aki lent a padban énekel, szeressen énekelni; akinek módja van, lépjen be az énekkarba és ott tökéletesítse az énektudását. Mert hiszen van-e szebb hivatás, mint hogy azt a készséget, amit föntről, az Úristentől kaptunk, az énekes-készséget, azt elsősorban az Ő dicséretére adjuk vissza.

B. G. Isten fizesse meg szavaidat, Lajos bácsi, kedves Tanár Úr, szeretett keresztény testvérünk.

Közreadja IVASIVKA MÁTYÁS

GYERMEKEKNEK

A mesék világában gyakran találkozhatunk olyan szereplőkkel, akik bámulatos gyorsasággal el tudják változtatni külsejüket. Gondoljunk csak a gonosz boszorkányra, aki megpróbálta tőrbe csalni Jancsit és Juliskát, vagy a fondorlatos királynéra, aki megkeserítette Hófehérke életét.

Ezekben a napokban, a zajos farsangi mulatságok évadjában ti is kiveszitek részeteket a szórakozásból. Különösen az álarcosbálok nyerik el a gyermekek tetszését. A furfangos ötletek során a legkülönfélébb jelmezek, maskarák kerülnek elő. Így aztán ember kell legyen a talpán, aki rá akar ismerni a mögötte, illetve a benne rejtőzködőre.

A farsang vége egyben a álarcviselés végét is jelenti majd. Legalábbis így kellene lennie. Mert az az igazság, hogy néha azért megkísért bennünket az élet, és olyankor hajlamosak vagyunk kifelé mást mutatni, mint ami valójában bennünk rejtőzik. Például az iskolában, amikor a tanár kiszemeli magának azt a gyereket, akitől felkérdezi a leckét. Olyankor igyekszik mindenki tudást, magabiztosságot sugározni, még olyankor is, amikor valamilyen oknál fogva elmaradt a tanulás. Amolyan álarcviselés ez is, olyan magatartás, mely igyekszik elfedni a valóságot.

A felnőttek világában még több és még nagyobb a kísértés a jelmezviselésre. Olyannyira, hogy néhány ismerősünk igazi arcát soha nem láthatjuk meg, nem tudhatjuk meg, hogy ki is, milyen is ő igazán.

Jézus maga is felfigyelt erre az emberi gyengeségre. Elítélte az álarcviselést, a képmutató magatartást és ugyanakkor megmutatta a belőle kivezető utat is. Tanítását, példáját követve kiküszöbölhetjük a képmutatást életünkből. Úgy élhetünk, olyanok lehetünk, hogy nem kell szégyellnünk igazi arcunkat mások elől. Fölöslegessé válik az álarcviselés és csak farsangkor, magunk és mások szórakoztatására lesz jó.

János atya

FIATALOKNAK

Az évközi 6. vasárnap evangéliumában olvassuk a következő sorokat: „Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem *teljessé* tenni." (Mt 5,17—37)

Egy utas megérkezvén úticéljához, leszállva a vonatról megdöbbenve tapasztalja, hogy milyen nagy a távolság a vasútállomás és a város között. Fejcsóválva meg is jegyzi: Hát mégis csak furcsa, hogy az állomást három kilométerre a várostól építették!... Egy másik utas hallván ezeket, megjegyezte: Talán mégis úgy van rendjén, hogy az állomást a sínek mellé építették ... Vajon mit ér az a legkorszerűbb, legújabb pályaudvar, amely a sínektől van három kilométerre, a megálló vonatoktól? A válasz egyszerű: nem sokat... téves tervezés! Nem sokat ér az a hit, amely „három lépés" távolságot tart az élettől. Hit és élet összetartoznak, vagy hitéletünk . . . téves tervezés . . .

Jézus az Ő örömhírének hirdetésében mindig arra törekedett, hogy követői, hallgatói megértsék: hit és élet, hitélet és a vallás gyakorlata egyetlen, egymástól elválaszthatatlan egész. A Törvény annyit ér, amennyi életet hordoz. Ezért ott, ahol a törvény ellentmond az életnek, azt akadályozza, lehetetlenné teszi — másikat kell helyette keresni... Jézus nem akar semmit elvetni, megváltoztatni csak azért mert régi. Még akkor sem, ha talán követői közül sokan ezt várják el tőle. Inkább megkérdezi: Mi a mennyei Atya akarata? Hogyan tudnám az embereket úgy segíteni, hogy a törvénnyel — legyen az régi vagy új — megtalálja Istent, felismerje az Ő akaratát.

Jézus tudja: a régi törvény is lehet élő, az új pedig halott. Jézus azt is tudja: a tapasztalat, a hagyomány szolgálhatja az életet, a fejlődést; de rosszul olvasva, értelmezve jelentheti a botlás és botránkozás kövét is, az emberi életnek Isten felé vezető útján.

Teljessé tenni a törvényt azt jelenti: nem a törvény betűje a fontos, azt szolgai módon szajkózva idézni, hanem az, hogy mennyi élet fakad belőle, mennyivel leszünk jobbak, tökéletesebbek általa. Szeretnék tudni úgy dönteni, a régit s az újat úgy teljessé, élővé tenni, ahogy Ő tette. Szent Pál segít, buzdít: „Vizsgáljatok felül mindent. A jót tartsátok meg!" (2 Tessz 5,21)

Pál atya

NEM EMEL FÖL

Nem emel föl már senki sem,
belenehezültem a sárba.
Fogadj fiadnak, istenem,
hogy ne legyek kegyetlen árva.

Fogj össze, formáló alak,
s amire kényszerítnek engem,
hogy valljalak, tagadjalak,
segíts meg mindkét szükségemben.

Tudod, szívem mily kisgyerek —
ne viszonozd a tagadásom:
ne vakítsd meg a lelkemet,
néha engedd, hogy mennybe lásson.

Kinek mindegy volt már a kín,
hisz gondjaid magamra vettem,
az árnyékvilág árkain
most már te őrködj énfelettem.

Intsd meg mind, kiket szeretek,
hogy legyenek jobb szívvel hozzám.
Vizsgáld meg az én ügyemet,
mielőtt magam feláldoznám.

József Attila (1905—1937)

A lelkiismeret és a vallásszabadság nevében

A GYULAFEHÉRVÁRI ÉRSEK LEVELE

Jakubinyi György gyulafehérvári érsek még az iskolaév kezdetén körlevélben hívta fel a hívek figyelmét a romániai magyar egyházi iskolákkal kapcsolatos jogtalanságokra. A körlevél legfontosabb gondolatait az alábbiakban ismertetjük.

A levél bevezetésében az érsek leszögezi, hogy a kommunista diktatúra idején „Erdélyben, a vallásszabadság klasszikus földjén, ahogyan idézni szokták, a Rómához tartozó görög katolikus egyházat felszámolták, püspökeit bezárták, papjait üldözték. A római katolikus egyház egyetlen püspöke sem kerülte el a börtönt, papjainak és híveinek százai osztották meg velük a zaklatás, vádaskodás, börtön sorsát, sőt sokan a halál áldozatát... 1948-ban, mindjárt az alkotmány megszavazása után a 176. sz. törvényrendelettel államosították az összes hitvallásos iskolákat, vagyis összesen 1593-at, amelyből 468 katolikus. A gyulafehérvári püspökség 236 iskolát és tanintézetet veszített el, az iskolai épületekkel, iskolai célt szolgáló lakásokkal, ingatlanokkal és teljes felszereléssel. Legtöbb helyen kiterjesztették az államosítást a kántori lakásokra is, amelyek pedig elsősorban a templomokhoz tartoztak".

A körlevél II. és III. fejezetében Jakubinyi érsek részletesen kifejti ennek a rendelkezésnek a jogsértő voltát, és ismerteti mindazokat az erőfeszítéseket, amelyeket az ország katolikus püspöki kara tett, tiltakozva a jogsérelmek ellen. 1948-ban memorandumot adtak át többek között a miniszterelnöknek és a kultuszminiszternek. A memorandumot nemcsak a kisebbséghez tartozó katolikus egyházak, hanem a román híveket gondozó görög katolikus püspökök is aláírták. Maga a bukaresti pápai nuncius is tiltakozó jegyzékkel fordult az illetékes hatóságokhoz, mivel akkor még érvényben volt Róma és az állam között kötött konkordátum, mely kimondja, hogy az egyháznak joga van elemi és középiskolákat fenntartani nyilvánossági joggal, amelyekben az anyanyelv oktatását is biztosítják. Márton Áron püspök több ízben írt levelet a hatóságokhoz, az egyházi iskolák fenntartása mellett érvelve. Minden tiltakozás eredménytelen maradt – írja Jakubinyi érsek.

A körlevél IV. fejezete foglalkozik a jelenlegi romániai helyzettel: „Bíztunk abban, hogy az elkövetett jogtalanságok, igazságtalanságok jóvátételt nyernek. Az új közoktatási törvény ismeretében minek vagyunk tanúi öt évvel a változás után? Mintha ezen a téren semmi nem változott volna... Az egyházak iskoláiból, az iskolák fenntartásához szükséges javakból semmit sem adtak vissza, amit pedig reméltünk a közoktatási törvénytől és a kultusztörvénytől. Évekig halogatták a közoktatási törvény előterjesztését. Az egyházak az elmúlt öt év folyamán törvénytervezetek és indítványok sorozatát terjesztették a parlament és az államelnök elé. Félmillió aláírással maguk az érdekelt szülők követelték a törvénytervezet olyan módosítását, amely a hitvallásos iskolákhoz való jogot biztosítja.

Az iskolák 1948. évi államosításával a legsúlyosabban jogfosztott egyházak vezetői az 1955 június 23-án készült memorandummal fordultak az államelnökhöz, a szenátus és a képviselőház elnökéhez, az Európa Tanács elnökéhez, utóbbitól azt is kérve, hogy fogadja az egyházak küldöttségét a közoktatási törvény elleni tiltakozás érdekében".

Ezzel párhuzamosan mindent megtettek azok a politikai szervezetek is, amelyek képviselik az egyházak érdekeit – folytatódik a körlevél, majd megállapítja: mindez nem hozott eredményt, a törvényhozás megtagadta az egyházi iskolákhoz való jog biztosítását, s még fel sem vetődött az, hogy az elkobzott iskolai javakat visszaadják. Az érsek a továbbiakban leszögezi: „Egy istentelen terrorista rendszertől el kellett tűrni a jogfosztásokat, de sem akkor, sem most tudomásul venni nem lehetett, és nem lehet. Nem kegyet vagy adományt kérünk, hanem követeljük a legelemibb jog megsértésével mindmáig elkövetett igazságtalanság jóvátételét... Ezért jogosnak tartjuk, hogy hazai és nemzetközi szinten minden törvényes utat felhasználjunk jogaink érvényesítésére az iskolák visszaadásáért, a hitvallásos iskolák törvényesítéséért. Ha népünk áldozat árán is vállalja az életet, a jövőt jelentő családot, a gyermekekben jelentkező isteni áldást, Áron püspök atyánk szavaival bíztathatjuk egymást: A reményről nem mondunk le", – fejeződik be az érsek körlevele.

(Új Misszió, 1995 november.)

FALUSI BÁL

Jézus Krisztus nem volt a teremben.
A fal-menti falócán asszonyok ültek,
komolyan feketén ültek,
ügyeltek a kosarakra.
A férfiak borozgattak
és beszélgettek az életről.
A fiatalságot mozgatta a cigányzene,
ritmusba hozta, mint szél a tájat,
mikor másképp hajlik a fűz,
másképp a jegenye,
másképp mozog az orgona,
másképp a galagonya,
másképp a zsellér zabja,
másképp a gazdag gabonája,
de mind mozog az élet ütemére.

Vaskos ritmusban tempózott a tánc,
komolyan, mint a kapálás,
keményen, mint a kaszálás,
kopogón, mint a kaptaverés,
ünnepélyesen, mint az üllő-ütés,
csak egy kicsit csuhajosabban,
csak egy kicsit csintalanabban,
csak egy kicsit cicomásabban,
csak egy kicsit mosolygósabban,
vaskos ritmusban tempózott a tánc.

Ekkor belépett az idegen leány.
A haja sárga volt, mint a kén,
szeme fekete, mint a szén.
Dereka vad volt és vékony,
mint a párducé.
Ruhája tüzelt,
mint a vérbemártott lángok.
Lába könnyű volt, mint a vágyak lába.
A teste, csontja táncból,
szerelemből épült.
Táncolt és tombolt, kézből-kézbe lendült.
Vörös labdát dobott a legények közé,
ezer kéz kapkodta a tüzes golyót,
aki hozzányúlt, kigyúlt a szíve,
a labda ugrott, kézből-kézbe perdült,
a vályogvető cigány megbolondult,
a férfiak asztalát súrolta
s a férfiak otthagyták mind a bort,
előkerült a fokos és a bicska,
vértócsák csillogtak a táncoló lábak alatt,
az idegen leány eltűnt a zűrzavarban,
az asszonyokból jajgatott a botrány,
azt mondták,
hogy ez volt a nőstény ördög
s hogy Jézus Krisztus
nem volt a teremben.

Mécs László (1895–1978)

Hírek - események

A SZERETETET VÁLASZTANI!

A Taizéi Ökumenikus Közösség által rendezett 18. ifjúsági találkozóra — 1995 december 28 és 1996 január 1 között — Boroszlóban, mai nevén Wroclaw-ban került sor. Mintegy 70 ezer fiatal érkezett a lengyel városba, köztük 3000 francia, 2000 olasz, 1800 horvát, 1200 román és 2600 balti, akik Roger Schütz testvér, taizéi perjel „A szeretetet választani!" című, még a találkozó előtt küldött levél-felhívásának tettek eleget. Üzenetet küldött az ifjúsághoz II. János Pál pápa, Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka és George Carey canterbury érsek, anglikán prímás is. Roger testvér minden este elmélkedést tartott a fiataloknak. MK

„MARGIT, A HAZÁNAK SZENTELT ÁLDOZAT"

Szokolay Sándor ilyen címmel írt Szent Margitról operát, amelyet a karácsonyi ünnepkörben, december 21-én mutattak be a budapesti Erkel Színházban. „Az opera régmúlt időket idéz – mondotta a rendező Koltay Gábor – az emberi lélek legmélyéről szól hozzánk a szeretet, az áldozatvállalás és a hit megtartó erejét példázva a kedves Árpádházi királylány alakján keresztül." Az önzetlen, segítőkész, karizmatikus lelkekre minden időben nagy szükség van, de különösen is a mi korunkban – fejezhetnénk be a gondolatot. *MTI*

GAILLOT PÜSPÖK A PÁPÁNÁL

II. János Pál pápa december 21-én kihallgatáson fogadta Jacques Gaillot püspököt, akit egy évvel ezelőtt felmentett az Evreux-i egyházmegye kormányzása alól, mivel szolgálatában „nem maradt tanbeli és lelkipásztori közösségben az egyházzal". A megbeszélésről nyilatkozott a püspök is, hangsúlyozva, hogy a pápa őt nem rendreutasította, hanem meghallgatta a problémáit, beszámolóját jelenlegi helyzetéről. Gaillot, mint ismeretes, Párizsban a hajléktalanok, a társadalom peremén élők pasztorálását végzi s arra kérte a pápát, hogy ezt a tevékenységét tegye lehetővé számára a jövőben is. Az ún. „vitás kérdésekről" nem esett szó a megbeszélésen. MK

KITÜNTETÉS

verbói Lentulay György okl. elektromérnök Máltai lovag, a Francia Érdemrend lovagkeresztese, az 1956 Emlékérem birtokosa, stb. részére a francia-magyar ipari-, kereskedelmi-, kulturális és jótékonysági kapcsolatok kifejlesztésének elismeréséül a Francia Köztársasági Elnök, az 1996 január 1. rendeletével a Francia Becsületrend (Ordre de la Légion d'Honneur) lovagkeresztjét adományozta.

Őszintén gratulálunk a kitüntetés elnyeréséhez és további munkájához sok sikert kívánunk.

MUZULMÁNOK FATIMÁBAN – ?

Az utóbbi időben egyre több muzulmán keresi föl Fatimát, a világhíres Mária-kegyhelyet, ahol 1917-ben három kis portugál gyereknek hat alkalommal megjelent az Istenanya. Persze a muzulmán látogatók nem Szűz Máriához zarándokolnak; azt tartják ugyanis, hogy a kegyhely Mohamed lányától, *Fatima Zharától* kapta a nevét, akit ők nagyon tisztelnek. Az ügy már eddig is nem kis bonyodalmakat okozott, főleg miután a szépnevű *Moisese Espirito Santo*, zsidó társadalomtudós egy tanulmányt tett közzé, amelyben ő is Fatima helység muzulmán eredetét igyekszik bizonyítani. Szerinte amikor a X—XI. században *egy muzulmán szekta, az almohádok követői* eljutottak Hispániába, illetve a mai Portugáliába, ők nevezték el a helyet Fatimának, Mohamed lányának tiszteletére. Egyelőre sem a Vatikán, sem a helyi muzulmán szunnita közösség feje, *Munir sejk*, hasztalan érvelnek a „furcsa" zarándoklat meggátlása ügyében. A szentély igazgatósága úgy véli, ezek az új zarándokok nagyon fognak csalódni. Mindenesetre alkalom adódik arra, hogy megismerjék a kegyhely történetét és Fatima üzenetét. (Egyházunk a sajtó tükrében)

ÚJ ELNÖK A MAGYAR „MÁLTAIAKNÁL"

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége Osváth Györgyöt öt évre elnökké választotta. Ezzel Kállay Kristóf örökébe lépett, aki 38 éven át, előbb mint főtitkár, az utóbbi 23 évben mint elnök vezette a Szövetséget. Továbbra is megtartotta azonban a Szuverén Máltai Lovagrend Szent Széknél akkreditált nagyköveti tisztségét. A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége nemrég helyezte át székhelyét Magyarországra, miután régi központi házukat a Budai Várban nemrégiben visszakapták. Osváth György 1968 óta tagja a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének: idáig alelnöke volt. A jelenlegi magyar közéletnek is aktív szereplője.

MONS SACER – A SZENT HEGY

(Folytatás a 3. oldalról.)

nözték a megváltozott viszonyok közt helytállásra és erőfeszítésre. A „sub pondere crescit palma" – súly alatt növekszik a pálma – elv ezúttal is beigazolódott.

SZENT BENEDEK

Fametszet az 1506-os pannonhalmi zsolozsmáskönyvből

A szerzetesrendek feloszlatásával és csupán két bencés iskola meghagyásával megcsonkított formában él tovább Pannonhalma, megpróbál értékeket átmenteni, felszínen maradni, és a nehéz helyzetben gyakorolni a kivárás nehéz idejét. Mivel a magyar egyháznak nem maradtak fenn lelkigyakorlatos intézményei, Pannonhalma nyaranként a gimnáziumot és vendégszobáit papi lelkigyakorlatok számára biztosította. – És mivel a pannonhalmi gimnáziumban az ún. „tavaszi szünet" húsvét hetében volt kiadható, a húsvéti Szent Háromnapban az iskolát a liturgiát kedvelő hívek rendelkezésére bocsátották. Hamarosan híre ment a pannonhalmi Húsvétnak, amely lelkigyakorlatnak is beillett, hiszen a liturgián kívül a keresztény életet alakító előadások és megbeszélések is be voltak iktatva. – Mai és jövő terveinkről a legközelebbi számunkban írunk. ■

REINHOLD STECHER: *

A lyukas nadrág

Kritikai hozzászólás egy valláspedagógiai témájú tudományos ülés záró kerekasztalán

Tisztelt Jelenlévők!

Ha az Önök ülésének végén, melyet megpróbáltam követni, még magamhoz veszem a szót, akkor ezt tulajdonképpen annak tudatában teszem, hogy kívülálló vagyok, aki nem egészen illett bele ennek a gyűlésnek a színvonalába. Inkább egy tacskó szerepében éreztem magam, aki a nagyok asztalánál éppen csak az asztal lapjáig ér az orrával, és ebből a perspektívából fog fel valamicskét abból, amit fent beszélnek, tárgyalnak.

De ha már egyszer itt vagyok, hogy befejezésül kritikai visszapillantást tegyek (azt hiszem, ezt úgy hívják, hogy „feed-back"), bátorkodom megjegyezni, hogy az ilyen valláspedagógusi körökben a gyermeknek tulajdonképpen mindig jelen kellene lennie, mégha láthatatlanul is. És jelenlétének át kellene hatnia gondolatmenetünket, nyelvi formáinkat és kifejezésmódunkat is. És ha már a nyelvnél tartunk, tennék egy kritikai megjegyzést ezen az ülésen. Tudom, hogy tudományos szaknyelv nélkül néha nem lehet boldogulni. De itt a résztvevők időnként olyan nyelvezet áldozatául estek, amelyet — bocsássák meg nehézkességemet —, alig tudtam követni.

Talán megengedik, hogy a problémát egy egészen egyszerű, profán példa segítségével világítsam meg.

Képzeljék el, hogy egy igen magas tudományos színvonalat képviselő társaságban, mint amilyen ez itt, valaki kollégája öltözetében hiányosságot fedezne fel, és diszkréten a fülébe szeretné súgni: „Kolléga úr, lyukas a nadrágja..." Az itt gyakorolt beszédmódban ez valahogyan így hangoznék:

„Kolléga úr, intellektuális őszinteségem kötelez arra, hogy közöljem, miszerint az Ön extrovertált láböltözetének fundamentális szférája parciális defektust mutat, melynek hatására láthatóvá válik a pszichológiai background..."

Így lehet mondani az egyszerű mondat helyett:

„Lyukas a nadrágod!"

És sok mindent lehet így mondani, világi és egyházi, profán és szent dolgot. És ne áltassuk magunkat, sok mindent valóban így is mondunk. Valószínűleg egész könyvtárra való valláspedagógiai-pedagógiai-pszichológiai művet mellékelhetnék. Ezzel a nyelvezettel azonban a tudomány tengerét szegélyező parton mintegy magánterületet képezünk, ahová illetéktelennek belépni tilos.

A bonyolult beszéd azonban legtöbbször — nem mindig — csak látszólag jelent „színvonalat". Hiszen világos ugye, hogy egyáltalán nem nehéz olyan nyelvi szörnyetegeket létrehozni, mint az előbb említett. Az igazi művészet és intellektuális teljesítmény voltaképpen azé, aki odafigyel és a szógubancot kibontogatja, s egyszerű állításra visszafordítja.

Ezért engedtessék meg nekem, hogy azon sokak nevében, akik csak orruk hegyével érnek a tudomány asztaláig, egy kívánsággal hozakodjam elő:

— „Mondják kérem, egyszerűbben!"

Egy olyan ülésen, ahol valláspedagógusok gyűlnek össze, remélhetem, hogy nyitott fülekre találok. Hiszen az Önök minden igyekezete, egész gondolkodása és érvelése a szó legtágabb értelmében valójában a „kicsik" körül forog, akiket az Úr annyira szeretett. Ezért nyelvünkkel sem szabadna a legfelsőbb emeletre felmenni, úgymond az intellektualizált szaknyelv exkluzív penthouse-jába, aminek már semmi köze ahhoz, amit egy hittantanárnak az osztályban mondania kell...

Ezért emelem fel szavam: „Kérem, mondják egyszerűbben!"

Vagy másként kellene fogalmaznom ezt a mondatot? Talán így:

„A szintaktikai struktúrák abbreviációjával, a szókincs területen az imaginatív elemek fokozottabb alkalmazásával, a poétikai mondanivaló fokozatos szimplifikációjával — s a dikció ily módon megnövelt transzparenciájával innoválják már meg a lingvisztikai kommunikációt egy új stílus érdekében!"

* A szerző, Reinhold Stecher innsbrucki megyés püspök Ausztria egyik legnépszerűbb főpásztora. Itt közölt kis írása a „HÉTKÖZNAPI MORZSÁK — ÖRÖK BÖLCSESSÉGEK — *Egy püspök derűs emlékezései*" című, a Tyrolia Verlag-nál megjelent könyv 3. kiadásából való. A bájos illusztrációk is a Szerző rajzai. Magyarra fordította Rabár Eszter és Rabár Zsuzsa (1993). Farsangi vidám-komoly olvasmánynak szántuk!

KÖNYVESPOLC

GÁL PÉTER: A NEW AGE — KERESZTÉNY SZEMMEL. Lámpás Kiadó, Abaliget-Budapest 1994. 400 oldal.

Világszerte gombamódra szaporodnak és egyre agresszívebb módszerekkel „térítenek" a különféle szekták és gyanús vallási csoportosulások. Nem egyről kiderült már, hogy a vallásos mez mögött jól kalkuláló üzleti vállalkozás rejtőzik. S ezek még a kevésbé veszélyesek, amennyiben még nem a személyiséget, a pszichét támadják meg. Nemrégiben az egész világ tudodomást szerezhetett a tokiói földalatti elleni merényletről, amelyet egy fanatikus, különféle gaztettek elkövetésére alkalmas fegyvereket birtokló szekta tervezett és hajtott végre. Ugyancsak néhány héttel ezelőtt történt az a normális ésszel föl sem fogható ocsmány bűntény, amelynek során a szektatagok egész csoportja — asszonyokat, gyerekeket beleértve — öngyilkosságot követett el, sőt közülük néhányat, ahogy megállapították, egyszerűen megöltek. Az utóbbi időben nem is egy, hasonló vagy még borzasztóbb tömegöngyilkosságokról adtak hírt a hírügynökségek. Veszedelmes álprófétáik, kövér guruk hirdetik úton-útfélen megemésztetlen keleti filozófiákból, zavaros okkult jelenségekből, parafizikából s egyebekből összehabart tanaikat; korunk sok válságon átesett, kiábrándult, ideáltalan embereinek „meditációk" útján, a tudományosan hangzó dianetika, meg természet- és szellemgyógyászat alkalmazásával ígérik a testi-lelki újjászületést, boldogságot, jóllehet mindezek csupán „agymosási technikák". Különösen a minden újra fogékony fiatalságot fenyegeti a veszély, hogy valamely destruktív, „romboló" szekta (sátánizmus, Krisna-hívők, naptemplom lovagjai stb.) befolyása alá kerülnek, ahonnan később alig tudnak kiszakadni, legtöbbször a szülőktől is elszakadnak.

Talán nem szükséges, vagy nagyon is szükséges kimondani és tudatosítani, hogy a szekta-kultusz, a tudományos látszatot keltő „New Age tanok" nemcsak idegenek a kereszténységtől, hanem annak halálos bacillus-tenyészetei. És a fertőzet ijesztő mértékben szedi áldozatait. A milliárdos vagyonnal rendelkező Church of Scientology szekta nyíltan hirdetett célja: a világuralom megszerzése.

Gál Péter széles háttérrel mutatja be a New Age-jelenség szellemtörténeti előzményeit, részletekbe menően tárgyalja az egyes csoportok, „iskolák" tanítását, módszereit, propaganda eszközeit. Könyve az 1992-ben megjelent munkájának („A New Age és a keresztény hit") lényegesen bővített és javított kiadása. Nem könnyű olvasmány, nem lefekvés előtti lektűr: aktivitásra, gondolkodásra késztet. Ajánljuk olvasóinknak.

Szamosi József

PUSKELY MÁRIA: KERESZTÉNY SZERZETESSÉG, Bencés Kiadó, Budapest, 1995.

A magyar honfoglalás 1100. jubileumi esztendejében és Pannonhalma: a Szent Hegy millnniuma alkalmából jelent meg Bencés Kiadó gondozásában Puskely Mária: „Keresztény szerzetesség" című munkája. Két évezred s a X. századtól kezdve a magyarországi szerzetesség története tárul elénk kereken 900 szemléltető képpel, ábrával, térképpel, kimerítő bibliográfiával és időrendi táblázattal. Puskely Mária a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek magyar rendtartományának tagja, eddigi munkásságával is bizonyította, hogy a keresztény magyar múlt hivatott tudós kutatója. Új munkája a két kötetre tervezett „Történelmi kalauz" első köteteként látott napvilágot. Bővebb ismertetésére még visszatérünk. (Sz-i)

ÜLDÖZÖTT JEZSUITÁK VALLOMÁSAI — Jézus Társaság magyarországi rendtartomány. „Anima una-könyvek" 8. kötet. Budapest 1995.

A jezsuiták magyarországi rendtartománya már eddig is több könyvet szentelt az 1950-ben szétszórt magyar jezsuiták viharos történetének. A mindenkori hatalom számára gyakran kényelmetlen rend tagjai közül sokan megjárták a Rákosi- és Kádár-korszak börtöneit. Szabó Ferenc, a „Távlatok" főszerkesztője, vállalkozott arra, hogy összegyűjtse és közzéadja a sokat szenvedett rendtagok visszaemlékezéseit. Ezek a vallomások az utókor számára is tanulságos részletekkel egészítik ki a magyarországi kommunista uralom dokumentációját. „Valamennyien fejet hajtunk rendtársaink előtt, akik minden nehézség ellenére hűségesek maradtak Krisztushoz és Egyházához" — olvassuk a szerkesztő Szabó Ferenc bevezetőjében, amellyel az olvasók figyelmébe ajánlja az „Anima una-könyvek" sorozatban legutóbb megjelent vallomásgyűjteményt. (Sz)

VÁLTOZÁSOK AZ „ÚJ EMBER"-NÉL

Az elmúlt évben ünnepelte — külön szép kiadványban is — fennállásának 50. évét a hetente megjelenő katolikus hetilap, az „Új Ember". Most az újesztendő küszöbén jelentős változások történtek az újságnál, amennyiben *Lukács László* — aki eddig felelős szerkesztő- és kiadóként jegyezte a lapot — más munkaköri megbizatásainak téve eleget — megvált az „Új Ember"-től. Eddig sem volt titok, hogy a lap régóta súlyos anyagi gondokkal küszködött. Most a Magyar Püspöki Kar gondozásba vette és „mentődeszkának" egy hivatasos gazdasági szakembert, Horta Gábort nevezte ki a felelős kiadói posztra. A szerkesztőség maradt a régi.

Egy mosoly

A debreceni Egészségügyi Gyermekotthon farsangi „karneválján" vettem részt. Fogyatékos gyerekek öltöttek itt jelmezt gondozóik segítségével, ha jól tudom kilencvenhárman, és vonultak fel az intézmény ebédlőjében. Azok a gyerekek, akikről nem, vagy csak alig tud valamit a társadalom. Pedig hát — bármily különös — éppoly emberek ők is, mint a bécsi operában, vagy máshol bálozók, csak éppen „mások". Ők már eleve hendikeppel indultak az életbe, de az élet nekik is élet, és csak viszonyítás kérdése, hogy nekik mi jelenti a boldogságot.. Erről a boldogságról győződhettem meg aznap. A kipirult arcú, mosolygó gyerekek, az idióták, debilek, a közép-, vagy nagyon súlyos fogyatékosok erre a néhány órára olyanokká váltak, mint bármelyikünk, ha örülünk valaminek. Ahogy jelmezeikben botladozva meneteltek abban az ebédlőnyi „arénában", torokszorítóan fenséges volt a látvány. Mert volt benne valami nagyon emberi, valami gyermekien tiszta. A dolgozók és az általuk betámogatott súlyosan beteg gyerekek tökéletes szimbiózisát látva, az ember egyszerre hinni kezd még a lehetetlenben is. Vagy abban, ami a lehetetlennél is nagyobb adomány: a szeretetben. Mert kérem, ezek a rosszul fizetett, alábecsült orvosok, nővérek, gyógypedagógusok és mindazok, akik körülveszik Isten legelesettebbjeit, pusztán csak önmaguk emberségére vannak utalva. Nekik sikerélményt, csak az ad, amit egy ilyen farsangi műsorban, vagy még inkább a hétköznapokban a gyermekektől összegyűjtenek. A hálával telt pillantásokat, mosolyokat, félszeg simogatásokat tőlük, akiknek még a létezéshez való jogát is sokan megkérdőjeleznék az egészséges „mások" közül. Pedig hát Isten előtt senki sem különb. Ezt jó lenne, ha tudnák azok, akik meg vannak győződve saját nagyságukról.

Ezeknek nem ártana egyszer egy ilyen farsangon részt venni. Akkor talán elhinnék azt az egyszerű igazságot, hogy minden viszonylagos. Ennek tudatában például, ha egy szellemileg súlyosan fogyatékos gyerek megtanul néhány szót, kifejezést, az van olyan eredmény, mint amikor szerencsésebb embertársa elvégez egy egyetemet. Éppen ezért az a farsangi felvonulás ott az Egészségügyi Gyermekotthonban engem is szerénységre intett. És elgondolkoztatott azon is, hogy olykor milyen nevetséges semmiségek háborgatják a lelkünket. Mennyi jelentéktelen lelki kacatot gyűjtünk össze mi, úgynevezett normálisok, de semminek sem tudunk igazán, tiszta szívből örülni. Nem úgy, mint ők, a „mások", akiknek az örömét nem felhőzi be semmi mögöttes érzés. Irigylésre méltóan egyszerű és tiszta ez náluk, mint a falevélről alóhulló harmatcsepp.

Az egyik, talán a legmegkapóbb farsangi jelenet az volt, amikor egy súlyosan beteg, csak mozdulatlanul fekvő fiút hordágyon toltak be társai. Ők orvosnak és ápolónak voltak öltözve, akik a beteget vizsgálatra hozzák. Szólt a magnóról a zene, mindenki tapsolt, és akkor azt láttam, hogy a hordágyon fekvő fiú mosolygott. Úgy, mint egy színész, aki örül a tapsnak, a sikernek, mert tudja, hogy ehhez ő is hozzájárult.

Ez az a mosoly, amit azóta sem tudok feledni. Ez az az élmény, amivel nem vetekedhet bármily exkluzív bál, vagy karnevál. Ezzel a mosollyal nem ér föl semmi. (A „Reformátusok Lapjá"-ból)

Tóth-Máthé Miklós

Mindszenty szobor Stuttgartban

Jól emlékszem még Mindszenty bíboros stuttgarti látogatására. Akkoriban már régen figyelemmel kísérte az egész világ, elsősorban a magyarság, a hercegprímás megnyilatkozásait, aki következetesen kiállt hitéért és sanyargatott népéért. Bátor szókimondásáért vállalta a börtönt és a megaláztatást. A hozzá való ragaszkodás, az iránta tanúsított szeretet még fokozódott halála után.

A Stuttgarti Magyar Katolikus Misszió elhatározta, hogy Mindszenty bíborosnak, az itteni magyarság példaképének, látogatása emlékére szobrot emeltet. A kivitelezés legfőbb szorgalmazója Fejős Ottó főlelkész, a Misszió akkori lelkésze volt. Dákay Ferenc szobrászművész készítette el a nagyon élethű mellszobrot. A szobor ünnepélyes leleplezésére és felszentelésére 1984-ben került sor a St. Martin kápolna előterében. Ez volt az első Mindszenty szobor Európában. A főpásztor tisztelői rendszeresen imádkoztak a szobor előtt, ahol mindig akadt néhány szál friss virág.

A St. Martin kápolna és környékének nagyméretű renoválása 1995-ben szükségessé tette az emlékmű áthelyezését. Hosszas keresés után sikerült a misszionak a Bruder Klaus plébániatemplom egyháztanácsosainak és híveinek segítségével méltó helyet találni Mindszenty mellszobrának.

Az emlékmű áthelyezésének megünneplése a Bruder Klaus egyházközség és a magyar hívek közös szentmiséjével kezdődött. A szentmise keretében Fejős Ottó németországi főlelkész, aki Münchenből jött közénk, méltatta német nyelven Mindszenty hercegprímás életét és munkásságát. Majd rövid ima és tisztelatadás következett a szobor előtt. Az ünnepséget az egyházközség nagytermében finom sütemények, magyar borok és kellemes hangulatban folytatott beszélgetések tették teljessé.

A Stuttgarti Magyar Katolikus Misszió lelkésze, Horváth János és hívei különösen örülnek annak, hogy Mindszenty bíboros szobra a Bruder Klaus templom előtt kapott helyet, hiszen ugyanebben a templomban havonta kétszer magyar nyelvű szentmisén találkozik a stuttgarti katolikus magyarság.

Stuttgart, 1996 január 12.

Boronás Barnabás

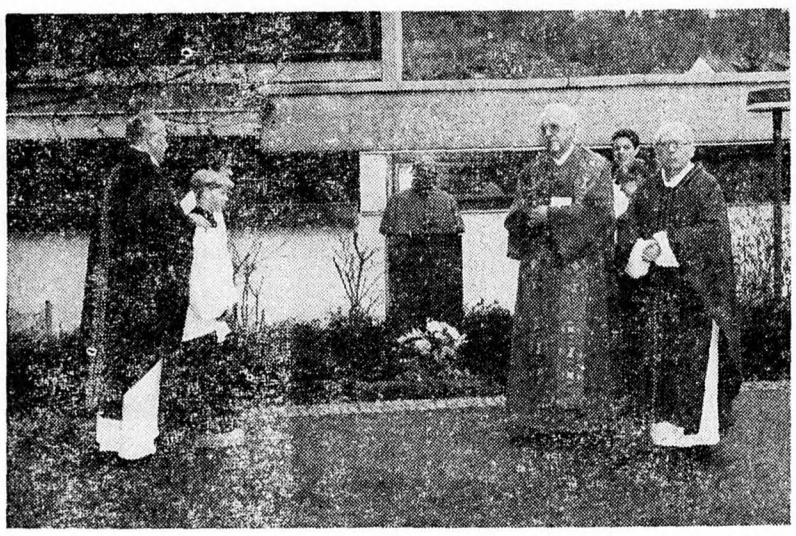

Az első európai Mindszenty-szobor (184) az új helyén

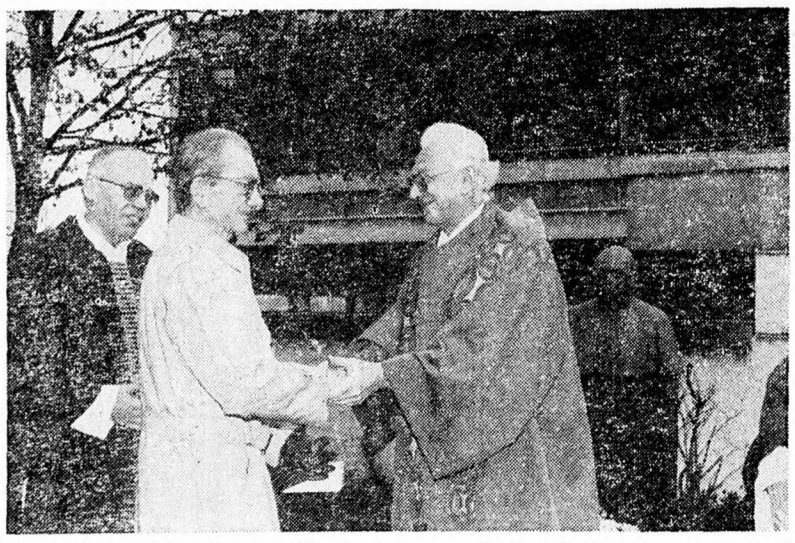

Balról: Horváth János, Dákay Ferenc szobrászművész, és Fejős Ottó

Egy kis Mária-szobor csodálatos története

Zsoldos Kálmán szombathelyi cipészmester Sólyom utca 56 .számú családi házának homlokzatában, az 1944 október 21-i és 1945 március 4-i angolszász bombatámadás során épségben maradt a Szűz Mária szobor. (Hozzánk jutott írás, kissé rövidítve adjuk közzé.)

Családi házunk 1930 évi építésekor az utcai falba egy kb. 25—35 cm mély fülkét építtettek szüleim, melybe egy Szűz Mária szobrot helyeztek kis üvegajtóval lezárva. A szobor a háborús bombázásig állt ott az utcai forgalomra tekintve kb. 4 méter magasságban.

Házunkat az első bombatámadás 1944 október 21-én érte. A bomba (légiakna) az udvarra esett a konyhaajtótól 4 méterre. Minden rombadőlt, a tetőszerkezet leszakadt, csak az utcai homlokzat maradt állva, a fülkében a kis Mária-szoborral úgy, hogy az azt lezáró kis ajtó üvege sem törött be.

A második bombatámadás a romokat érte 1945 március 4-én. Ekkor a Szűz Mária szoborral még álló utcai főfal alapzatába fúródott a bomba s a homlokzati fal is összedőlt. A bombatölcsér közepe a Szűz Mária szobor függőleges irányától másfél méterre lehetett. A bomba a szobor alatt robbant és most megsemmisült az utcai homlokzati főfal is, eltűnt a Szűz Mário szobor.

Napok múlva a bombatölcsért nézegetve vettem észre a bombatölcsér közepében, földdel félig takarva, arccal lefelé fordulva a Szűz Mária szobrot töretlen épségben, majdnem azon a helyen, ahol állt. A robbanás ereje nem oldalirányba nyomta, hanem felfelé. Eshetett volna a beton és a téglatörmelékre, akkor millió darabra törik, hiszen gipszből van. De nem, — ellenállt a pusztító erőnek. Talapzatán csupán kicsit sérült meg, a palást széléből egy 20x3 mm-es rész letörött, orrán kis sérülés, nyakán hajszálrepedés van. A festése már erősen fakult, jelezve a kis fülkében eltöltött 15 év (1930—1945) forró nyári napjait.

A nagy háborús vihart csodálatosan átélt szobrot házunk ékeként őrzöm, sorsa eddig csak szűk családi körben volt ismeretes. Most az 50. évfordulón (1995!) szükségét érzem, hogy tájékoztatást nyújtsak a szélesebb nyilvánosságnak. Eddig huszonhárom élő személy adott írásbeli nyilatkozatot (név, lakhely, személyi igazolvány szám megjelöléssel) a szobor sorsáról.

Zsoldos Gyula
H-9700 Szombathely, Kertész u. 37.
Telefon 0036-94-325 933.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink,
időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Doblergasse 2 / 30 b., A-1070 Wien, ☎ 0043-1-526 49 72.

Alsóőr / Burgenland: Ft. dr. Galambos Ireneus OSB, Pfarramt Unterwart, ☎ 0043-33-527 108.

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str . 6., A-4020 Linz. ☎ 0043-732-342 586.

Graz: Ugri Mihály, ☎ 0043-316- 68 35 08.

Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, ☎0043-4762-580 62.

ANGLIA

London: Rev. Msgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Ave., London W3 8 Le,. ☎ 0044-81-992 20 54.

BELGIUM

Brüsszel: P. Posta Benjamin OFM, Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles (XL). Telefon: 0032-2-648 53 36.

Liège / Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongraise, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège. ☎ 0032-041-233 910.

DÁNIA — NORVÉGIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenosgade 4, DK-1616 Köbenhavn. ☎ 0045-31-21 85 88.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: P. dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész és Ft. Molnár Ottó, Mission Cath. Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris. Telefon: 0033-1-42 08 61 70.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-Les-Lyon. ☎ 0033-7-850-16-36.

HOLLANDIA

Ft. Kondor Tibor, Vasco da Gama Str. 12, NL-5223 RB-Hertogenbosch. Telefon: 0031-73-21 70 57.

NÉMETORSZÁG

Aacheni Egyházmegye:
Misező helyek: Aachen, Mönchengladbach, Krefeld.
Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52087 Aachen . ☎ (0172) 248 63 26.

Augsburgi Egyházmegye:
Misező helyek: Augsburg, Kempten.
Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Telefon: (089) 98 26 37 és 98 26 38.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel:
Misező helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.
Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Telefon: (0911) 507 57 96.

Esseni Egyházmegye:
Misező helyek: Duisburg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim:
Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Tel.: (0201) 28 47 40.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegyék offenburgi székhellyel:
Misező helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Strasbourg, Muhlhouse, Colmar.
Érd.: Ft. dr. Szabó József, Ung. Kath. Mission, Straßburger Str. 39, D- 77652 Offenburg. ☎ (0781) 268 36.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi Egyházmegye:
Misező helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.
Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ung. Kath. Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg. ☎ (040) 24 60 49.
Érd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 108, D-12161 Berlin. ☎ (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

Kölni Főegyházmegye:
Misező helyek: Köln, Longerich, Düsseldorf, Bonn, Wuppertal.
Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. Tel.: (0221) 23 80 60.

(Folytatás a 8. oldalon.)

Az élet könyvéből

BELGIUM

Születések: Szikora Christine, Sz. Michel és Szentpétery Myriam leánya, Brüsszelben. — **Demaret Thibaud,** D. Philippe és Köhler Izabella fia, Jambesben. — **Desonay Mod Mária** Anna, D. Freddy és Szammer Marika leánya, Micherouxban. — **Denis Florian,** D. Jean Pierre és Szabó Edit fia, Charleroiban. — **Szűcs Tamás,** Sz. József és Orosz Marika fia, Genkben. — **Csíkvár Mallaury Marie,** Cs. Freddy és Pisart Veroniqe leánya, Boirs-ban. Isten áldása kísérje életútjukon! Gratulálunk szüleiknek!

Házasság: Örök hűséget fogadtak egymásnak **Csűrös Krisztina** és **Caenen Mario,** Veldwezelt-ben. Éljenek boldogan!

Halottaink: Hitre József, élete 58. évében, Verviers-ben. Moys Maggy férje, **Frecska Sándor,** 90. évében, Liège-ben. **Széhlen Frigyes,** Moor Ágnes férje, élete 64. évében, Tubiseben. Sojoc József felesége, **Szurmai Rózsi,** élete 60. évében és **Goblyos Lajosné,** szül. **Berger Katalin,** 83 éves korában, Liège-ben. **Kovács Oszkár,** Thomassen Annie férje, 64 évesen, Eisdenben. **Ulrich János,** Kool Anni férje, élete 64. évében, Welkenraedtben. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Frankfurt: Halottaink: Mély fájdalommal közöljük, hogy örökre eltávoztak tőlünk **Makray Dezső** és **Szabó László** tagtársunk. Emléküket megőrizzük!

Köln: Halottunk: Graef Tibor, híveink által is jólismert zongoraművész és orgonistánk, frechenj lakosú hívünk, életének 57. évében, hirtelen elhunyt. Gyászolják őt a Katolikus Magyar Egyházközség és a Protestáns Gyülekezet hívei. Mindannyian hálával tartozunk neki a szép szentmisékért, a nemzeti ünnepek zenei összeállításáért és a mindenkor segíteni akarásáért. Mély gyászt és űrt hagyott maga után, szép muzsikái mostmár az odaföntieket boldogítja. Temetése december 19-én — kívánsága szerint — a Budapest-farkasréti temetőben volt. Nyugodjon békében!

Mannheim: Keresztelés: Demeter Melanie Katalint. D. Zoltán és Mária leányát január 7-én megkereszteltük. A jó Isten éltesse az egész családot!

München: Keresztelések: Deák Tamás, D. László és Andrea Éva kisfia december 24-én, a rosenheimi Rossacker kápolnában, — **Vincze Gergely Flórián,** V. Flórián és Hernádi Beatrix kisfiát december 26-án kereszteltük a Damenstift templomban.

Temetések: Stancsics Lajos, 74 éves korában hunyt el, temetése november 22-én volt.

SVÁJC

Solothurn: Halottunk: Fájdalommal tudatjuk, hogy **dr. nagykállói Nagy Gyula,** december 5-én, 81 éves korában, hosszú betegség után visszaadta nemes lekét Teremtőjének. Lelkiüdvéért a szentmiseáldozatot a Solothurni St. Ursen Katedrálisban tartottuk december 8-án. Az elhunyt sokat szenvedett életében. A kommunizmus alatti gyötrelmek, rabság, majd az emigrációs élet nehézsége, de főképp a hazáért való aggodalom korán megviselte egészségét. Számos történelmi és vallásos tárgyú tanulmányt és cikket írt. Különösen a szent korona tiszteletének ápolása volt szívügye. Gyakran járt kedvelt zarándokhelyén Fatimában, valamint Lourdes-ban és Máriacellben. Végakarata szerint hamvait Magyarországon, Makón helyezik örök nyugalomra. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Jaross Andor, Solothurn.

Zürich: Keresztelések: A Szentkersztségben részesültek: **Sikorszky Vértes Cynthia,** S. Vértes Piroska Csilla leánya és **Hegedűs Deborah,** H. József és Eleonora leánya.

Esketések: Örök hűséget fogadtak egymásnak **Galambos László** és **Kämpfer Bettina,** valamint **Eugster Hanspeter** és **Varga Gabriella.**

Halottaink: Kenessy Mária, Rüti, **Nyitrai Anna,** Schaffhausen. **Koszta Gergely** és **Galambos Imre,** St. Gallen. **Bencze Pál; Balázs Róbert; Szepessy Mária; Farmos László; Molnár Ilona; Tassonyi Gyula; Koronghy Tibor,** Zürich. **Edelmayer Ilona,** Winterthur.

IN MEMORIAM

Münchenben, 1995 december 13-án, 85 éves korában eltávozott az élők sorából M a d l F e r e n c. *A veszprém megyei Bándon született, a kecskeméti piaristáknál érettségizett, Budapesten a Tudományegyetemen francia-német szakon szerzett tanári diplomát. 1944-ben menekült családjával Bajorországba és már 1946 októberétől kezdve gimnáziumi tanárként tanított Münchenben. Nyugdíjba kerülése után jelentős szerepet játszott a katolikus magyar közéletben: alapító tagja volt a Magyar Caritásznak, az Egyházközségben ellenőr, gondnok, majd két szakaszban is az elnök tisztét töltötte be. Nagy támogatója és segítője volt a Kastli Magyar Gimnáziumnak, ahová a Bajor Kultuszminisztérium számtalanszor küldte érettségiztető biztosnak. Az iskolát fenntartó Iskolabizottság ügyvezetését a legválságosabb időben vállalta el, később is, mint a Kuratórium tagja nagy odaadással munkálkodott az iskola, de minden magyar és keresztény ügy szolgálatában. Említsük meg, hogy évtizeden át a Szabad Európa Rádió kiváló kamarakórusában énekelt. December 19-én nagy részvéttel a müncheni Nordfriedhofban temették el, és ugyanaz nap a Damenstift templomban tartották a gyászmisét, amelyen dr. Cserháti Ferenc plébános búcsúztatta meleg szavakkal a müncheni katolikus élet köztiszteletben álló „Feri bácsiját". (Sz)*

SEGÍTSÉG

A világ Karitász szervezetei a volt Jugoszlávia népeinek megsegítésére az elmúlt négy esztendő során 216 millió dollár értékű adományt bocsátottak rendelkezésére. Ennek az összegnek egyharmadát az osztrák Karitász gyűjtötte össze. A Nemzetközi Karitász szervezeteinek támogatásában részesült a horvát és boszniai Karitász mellett a Merhamet nevű muzulmán segélyszerv is.

APOLLO
DEMENAGEMENTS
Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunnes
CH - 1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46
FAX 022/ 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Jogosítvány minden kategóriában vizsgával együtt magyarul!
Münchenben két héten belül BUSZ és TEHERAUTÓ vezető lehet. Szállás megoldott. Indokolt esetben a munkahivatal a költségeket átveszi. *„A türelemmel végzett szorgalmas munkának mindig beérik a gyümölcse."* Sok éves tapasztalataimat szeretném átadni Önnek is. Forduljon bizalommal hozzám.
FARKAS Béla, ☎ 0172 / 8 61 74 47

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

Minden lapunkban ismertetett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:
KUPA, Distelfinkweg 21.
D - 81249 MÜNCHEN.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

Szamosi József:
PASZIÁNSZ
- Csevegések, játékok, napló (1945-46) - 172 oldal.
MŰLHATATLAN MÚLT
- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (csak bankjegyben!)
— sajtó alatt —
MAGYAR LEGENDA EMLÉKEI NYUGATON
25 színes és fekete képpel.
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7 / b. 81925 München.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes és az evangélium, vígasztalások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc 10.— DM
Lourdes-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL. 40.— DM
Árpádházi Szent Erzsébet élete (ivdeokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, színes románcjelvény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:
Ungarische Katholische **Delegatur**
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

Magyarországi és erdélyi hölgyek 20 és 60 év között várják ápolt és megbízható urak ismeretségét házasság céljából.
DONAU SERVICE
Postfach 41. CH-8552 Felben-Wellhausen
☎ 0041 - 54 - 65 28 55.

Balatonmáriafürdőn nyaraló kiadó 1996 év vakáció alkalmára. Csendes hely, strand 10 perc, 4—7 személyre: nappali, konyha, hálófülke, fürdőszoba, wc, hideg-melegvíz. Érdeklődni: Tihanyi Józsefné, H-7400 Kaposvár, Arany János utca, 80. ☎ 0036-82-411 129.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel. / Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója" díjat nyert családias szállodánkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. **Szállodai színvonal** — féláron!

Gyermekszerető, tiszta, jól szituált, 48 éves magyar hölgy, többéves külföldi gyakorlattal, elhelyezkedne házvezetőnőnek. ☎ (H) 0036-1-132 3205 este.

Kolpingház Esztergomban! Színvonalas szállás reggelivel. Parkolás zárt helyen. Kedvező árak. Kolping szakoktatási intézet, H-2051 Esztergom, Pf. 147. ☎ / Fax: 0036-33-312 295.

Magyarországon élő, erdélyi, 26 éves független leány megismerkedne hozzáillő, szeretetre méltó, Németországban élő férfival. Cím: Fedor Éva, H-1214 Budapest XXI. ker. Csepel, Tinódi út 21.

KERESÉS: Ki ismeri Gulyás János Cleveland-i lakost? (Szül. Hódmezővásárhely, 1925). Utolsó ismert címe: 3620 Archwood Av., Cleveland, OH 44109, USA. Lehetséges, hogy tavaly átköltöztek Magyarországra. — Keresi leánya: Gulyás Gizella Ilona, Stuttgart (Németország), Brüsszel (Belgium). Válaszokat kérem: „Salzburgi Szent Péter főapátság" jeligére a kiadóba, vagy nevelőapám címére: Mr. Lawrence E. Seeley, Box 'R' No. 16 APO AE 09131.

Németországban rendezett körülmények között élő, német állampolgár, nemdohányzó, 50/172/72, tanár keresi esetleg németül is beszélő, nemdohányzó, melegszívű, őszinte, szeretetre váró hölgy ismeretségét 35-48 éves korig. Választ „Boldogok leszünk" jeligére várok.

Balatonmáriafürdőn nyaraló kiadó 1996-os év vakáció alkalmára. Csendes hely — strand 10 perc, 4—7 személyre: nappali-, konyha, hálófülke, fürdőszoba, wc., hideg-melegvíz. Érdeklődni: Tihanyi Józsefné, H-7400 Kaposvár, Arany J. utca 80. ☎ 0036-82-411 129.

Budapesten, XVIII. kerületi, 2 szobás, **összkomfortos családiház eladó.** Érdeklődni: (CH) ☎ 0041-1-740 61 82.

Elad, cserél vagy kiad **Budapesten a Kálvintérhez közel,** Ráday utca, II. emeleti, napsütéses, felújított, elegáns 5 szoba + stúdiórész, lakást .Mellette fedett parkoló bérelhető! ☎ (F) 0033-1-34 51 57 66 illetve március 1-től: (H) 0036-1-21 77 294 vagy 21 76 256.

Németországban, Frankfurt/M. környékén élő 49/171 cm., fiatalos, egyedülálló mérnök **megismerkedne** intelligens, jó megjelenésű, nemdohányzó, **független** hölggyel. Fényképes levelet „Baranya" jeligére a kjadóba kérek.

München-Perlachban, 3 szoba étkezős, 90 m²-es, első emeleti, 2 balkonos lakás kiadó, 1400 DM + villany. Érdeklődni: ☎ (H)0036-1-275 1138.

Németországban élő magyar férfi, 50/182/85, megismerkedne 35—45—50 év körüli komoly, független hölggyel. Fényképes levelet „Hamburg" jeligére a kiadóba kérem.

Franciaországban élő, 70-es, özvegy megjsmerkedne utazást szerető (család Brazíliában), komoly, magas, intelligens férfival. Válaszokat „Párizs" jeligére a kiadóba várok.

Nyugat-Magyarországon, Bük-gyógyfürdő szomszédságában, a balatoni út vonalában, **családi ház** csendes elkülönített részében szoba, konyha, fürdőszobás szállást ajánlok jutányos áron. Zsoldos Gyula, H-9700 Szombathely, Kertész utca 37.

Eladó! Lakás 152 m², 5 szoba, lift, renovált sz. ford. polgárházban, közel a Margitszigethez (jelenleg nincs kiadva). Irányár: 135.000 DM értéknek megfelelő összeg. Érdeklődnj: Gerti Betzler, ☎ (D) 8667 / 162 19, vagy Magyarországon: dr. Mattyus István, Üllői út 63, H-1091 Budapest.. Tel.: 0036-1-1409 600.

„TÉTÉNY" Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 · 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Etyeki Chardonnay	8.80
Alföldi olaszrizling	6.50
Alföldi kékfrankos	6.50
Villányi rosé, Kékoportó	8.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Egri bikavér	9.50
Egri leányka	7.50
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Vilmos körtepálinka	29.—
Unikum	29.—
Egri cseresznyepálinka	25.50
Császárkörte	21.50
Diólikör 0.5 liter	14.50
Címeres barackpálinka	33.—
Sárgabarack-, Málnalikör 0.5 liter	13.50
Tarhonya, kocka ,laskatészta per kg	7.—
Májas-, véres hurka, disznósajt	13.—
Tokaszalonna	15.—
Füstöltszalonna	12.—
Friss kolbász	15.—
Házi kolbász	25.—
Téliszalámi	33.—
Szegedi szalámi	30.—
Csabai, Gyulai	27.—

● **Üvegárut nem szállítunk!** ●

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

(Folytatás a 7. oldalról.)

Mainz-Limburg-Fuldai Egyházmegyék frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt--Rödelheim, Wiesbaden, Mainz, Darmstadt, Giessen.
Érd.: Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemeinde, Oppenheimer Str. 49, D-60594 Frankfurt/M. ☎ (069) 61 21 66.

München-Freisingi Egyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim.
Érd.: Ft. dr. Cserháti Ferenc, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. ☎ (089) 98 26 37, 98 26 38, Fax: (089) 98 54 19.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegyék:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster.
Érd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Mjddelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. ☎ (0251) 32 65 01.

Passaui Egyházmegye: Miséző hely: Passau:
Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchen-platz 1, D-94032 Passau. ☎ (0851) 24 96.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:
Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Schw. Gmünd, Eislingen.
Érd.: Ft .Horváth János, Pfizerstr. 5, D-70184 Stuttgart. ☎ (0711) 236 91 90, Fax: (0711) 236 73 93.

Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Fridrichshafen, Singen, Munderkingen, Ulm, Schwenningen, Biberach, Bad Waldsee, Leutkirch.
Érd.: Ft. P. Gyúrás István SJ, Irmentrudstr. 14/B, D-88250 Weingarten. Telefon: (0751) 586 76.

Würzburgi Egyházmegye:
Miséző hely: Würzburg.
Érd.: Ft. dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Tel.: (0930) 38 62 43, 173 78.

OLASZORSZÁG

Róma: P. Kovács Angelus OFM. Kap., Missione Cattolica Ungherese, Via Vittoria Veneto 27, I-00187 Róma. ☎ 0039-6-48 18 872.

SVÉDORSZÁG

Ft. Csúzdi Illés, Söstrene i. Joh. gaarden, Trollbärsvägen 16, S-42155 V. Frölunda. Tel.: 0046-31-70 90 685.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich. ☎ 0041-1-362 33 03.

Bern: Ft. P. Cserháti Ferenc Kálmán OFM, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern. ☎ 0041-31-381 61 42.

Basel: Ft. Poósz Lajos, Röm. Kath. Ungarn-Mission St. Elisabeth, Leonhardstr. 45, CH-4051 Basel. ☎ 0046-61-271 83 85.

MEGHÍVÓ/EINLADUNG. Bjelefeld-Paderborn és környéke magyarsága, a münsteri katolikus misszió szervezésében **február 10-én, szombaton 18.00 órától hajnalig, bált rendez.** A tánczenét a már ismert Pusch házaspár szolgáltatja. Vacsorához magyaros ételekről és italokról gondoskodunk. (Töltött káposzta, sült kolbász burgonyasalátával és rántotthús szalmaburgonyával.) Szeretettel várjuk önöket családjukkal, magyar és német barátaikkal, ismerőseikkel. Kérjük kedves vendégeinket a résztvevők számát jelezni, rendezőink egyikének telefonszámán: Varga Rozália **05254 / 109 11;** Sinkovits Ferenc **0521 / 13 07 34;** Gunde Péter **0521 / 6 63 22;** Lohr János **052 04 / 81 43;** Bagossy István **0251 / 32 65 01.** — Der alljährliche Faschingsball der Bielefelder Ungarn findet am **10. Februar 1996** in Paderborn-Sennelager statt.

Tavaly érettségizett magyar lány, angol tudással „Aupair" állást keres Délnémetországban. ☎ (D) (0731) 71 47 05.

Szentendrén, zöld övezetben, csendes új délifekvésű, ikerház, panorámás kilátással egyben vagy házrészként eladó. Érdeklődni: ☎ (D) (081 31) 351 32 32.

Jelenleg Németországban (osztrák-svájci határ) dolgozó 30/162/52, biztos egzisztenciával rendelkező, meleg családi életre vágyó magyar nő, keresi hasonló igényű német állampolgárságú férfi ismeretségét. Jelige „Az idő szalad".

A DUNA TELEVÍZIÓ VALLÁSI MŰSORAI

EGYHÁZI HÍREK, a Vatikáni Rádió előző napi magyar műsora **minden reggel 7.45-kor.**

DICSÉRJÉTEK SZENTÉLYÉBEN. Az istentisztelet zenéje. **Minden vasárnap** reggel 8.05 órakor.

ÍZLELJÉTEK ÉS LÁSSÁTOK, MILY ÉDES AZ ÚR! Gondolatok vasárnapra. **Minden vasárnap** reggel 8.50 órakor.

ÉS MÚLNAK AZ ÉVEK... Az élet delén túl. **Február 11,** vasárnap reggel 8.20 órakor.

FIGYELJ!!! A fiatalok életének gondjai. **Február 18.,** vasárnap reggel 8.20 órakor.

ÉLŐ FORRÁS. A Vatikáni Televízió műsoráról. **Február 25.,** vasárnap reggel 8.20-kor.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészség
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †, Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József (olvasó- és tördelő szerkesztő).

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik. ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ár: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH.
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitwesie ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékeltünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!
Befizetéseket és átutalásokat postacsekk-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgiroamt München, Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

	DM
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 százalék kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 százalék kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnknél: Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126, Calgary, Alta T2J 7A7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „ÉLETÜNK". Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US $ + 13.— US $ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14. Tel.: (0211) 44 22 40. · Fax: (0211) 44 28 16.